

**Як Мінск
рыхтуецца
да Еўрагульняў
СТАР. 5**

**ЖКГ –
а як за мяжой?
МС**

**Што патрэбна
для рэальнага
развіцця раёна?
МС**

ЦЫТАТА ДНЯ

**Уладзімір ДВОРНИК,
старшыня Гомельскага
аблвыканкама:**

«Сітуацыя на рынку працы павінна заставацца пад пастаянным кантролем. Кіраўнікам галін неабходна аператыўна прымаць вычарпальныя меры для ўключэння ў эканамічную дзейнасць максімальнай колькасці людзей. Там, дзе гэта магчыма, неабходна падумаць аб стварэнні новых вытворчасцяў на дзеючых прадпрыемствах. Захаванне працоўных месцаў, як і стварэнне новых, — адна з прыярытэтных задач і важны фактар сацыяльна-эканамічнага развіцця. Колькасць тых, хто стаіць на ўліку беспрацоўных у Гомельскай вобласці на 1 кастрычніка, склала 4,6 тысячы чалавек і знізілася ў параўнанні з аналагічнай датай мінулага года на 22,9%. У банку вакансій налічваецца 7,78 тысячы прапаноў».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 25.10.2017 г.

Долар ЗША		1,9546 ▲
Еўра		2,2975 ▲
Рас. руб.		0,0339 ▼
Укр. грыўня		0,0732 ▼

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.
№206 (28570)

25 КАСТРЫЧНИКА 2017 г. СЕРАДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

стар. 9-16

БАБУСЯ І ЯЕ ГУСИ

Фота Анастася КЛЕШУКА

Пенсіянерка Ларыса БЛАШКЕВІЧ з вёскі Смальяны Аршанскага раёна славіцца сярод аднавяскоўцаў як руплівая гаспадыня, на падворку якой заўсёды поўна свойскай птушкі.

Падзея

НАКОЛЬКІ КОСМАС НАШ?

У НАН адбыўся VII Беларускі касмічны кангрэс

Фота БЕЛТА

Адным бачыцца «Зямля ў ілюмінатары», а другім — здымкі Зямлі на экране камп'ютара, зробленыя спадарожнікамі з космасу. На VII Беларускім касмічным кангрэсе, які адбываецца гэтымі днямі ў сталіцы, сабраліся дзясяткі знаўцаў касмічнай прасторы і прыбораў, якія ў ёй «пражываюць». На працягу трох дзён будзе заслухана больш чым 120 дакладаў навукоўцаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Казахстана і іншых дзяржаў.

Удзельнікі мелі магчымасць не толькі з першых вуснаў пачуць пра працоўкі калег, але і пабачыць іх канкрэтныя дасягненні. Падчас кангрэса працуе выстаўка касмічных тэхналогій. На ёй прадстаўлены распрацоўкі, выкананыя па саюзнай праграме «Маніторынг-СД», расказаў **Аляксандр ТУЗІКАЎ**, генеральны дырэктар Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Беларусі.

СТАР. 5

Занятасць

Пакаёўкам плацяць больш, чым швачкам

Якія кадры шукалі
на мінскім кірмашы вакансій

«Колькі гадоў тут бываем, урачы ні разу не падыходзілі», — прызнаюцца прадстаўнікі паліклінік і бальніц, якія прыйшлі на мінскі кірмаш вакансій у пошуках кадраў. Установам нестасе тэрапеўтаў, спецыялістаў ультрагукавой дыягностыкі, рэнтгеналабарантаў, а запісваюцца толькі комплексныя рабочыя, санітаркі і медрэгістратары. Якія яшчэ вакансіі прапаноўваюць у сталіцы, «Звязда» даведалася на Агульнагарадскім кірмашы вакансій.

СТАР. 4

Фота Марыны БЕГУНОВАЙ

3 АКЦЭНТАМ НА КАНКРЭТЫКУ І БЕЗ СПРАВАЗДАЧ

У Палацы Незалежнасці прайшла нарада з кіраўніцтвам Адміністрацыі Прэзідэнта

Гэта мерапрыемства ўжо традыцыйнае. Па меры неабходнасці — прыкладна раз на два месяцы — Аляксандр Лукашэнка сустракаецца з кіраўніцтвам эканамічнага, сілавога і палітычнага блокаў краіны. Падчас учарашняй нарады з палітычным блокам разглядаліся пытанні кадровай палітыкі, даручэнняў кіраўніка дзяржавы, а таксама ўдасканаленне работы са зваротамі грамадзян.

— Унесены некалькі блокаў пытанняў для абмеркавання, якія датычацца, перш за ўсё, кадровай палітыкі, прэстыжу, статусу дзяржаўнай службы. У вас ёсць прапановы і пытанні, я гатовы да абмеркавання, — адзначыў кіраўнік краіны.

Ён нагадаў, што ўжо раней звяртаў увагу кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта на выканаўчую і працоўную дысцыпліну дзяржслужачых.

— Я прасіў правярць гэтыя пытанні і далажыць, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Што датычыцца работы са зваротамі грамадзян, на думку Прэзідэнта, тут трэба выпрацаваць нармальную форму:

— Усё цягнуцца з савецкіх часоў. Нехта напісаў у Адміністрацыю Прэзідэнта або на імя Прэзідэнта, нехта скардзіцца на мясцовыя органы ўлады,

падначаленых, а мы туды накіроўваем для разгляду гэтыя скаргі і заявы. Непатрэбны паток інфармацыі. Плацім за гэта грошы: пошта вязе туды гэтыя лісты, потым яны іх вам пасылаюць назад. А яшчэ і фельд'егерскую сувязь выкарыстоўваем нятанную. Пара гэтаму пакласці канец, і я папрасіў бы, каб тут былі ўнесены канкрэтныя прапановы.

На нарадзе з кіраўніцтвам Адміністрацыі Прэзідэнта прысутнічалі дзяржсакратар Савета бяспекі Станіслаў Зась і кіраўнік спраў Прэзідэнта Віктар Шэйман — паколькі, растлумачыў Аляксандр Лукашэнка, пытанні іх дзейнасці часам перасякаюцца з работай палітычнага блока.

— Гэта не выключае таго, што мы асобна будзем праводзіць нарады з урадам, як мы гэта робім, і з сілавым блокам — па неабходнасці, калі такіх пытанняў назбіраецца дастатковая колькасць, — дадаў Прэзідэнт. — Панаароднаму, нават па-чыноўніцку кажучы, я хацеў бы пабудаваць работу так, каб не было такога меркавання, што немагчыма да Прэзідэнта напраму данесці вырашэнне тых ці іншых пытанняў. Калі ласка, вось форма работы, прытым, вы тут ініцыятары. Калі такіх пытанняў назапасілася мноства, мы можам часцей праводзіць гэтыя сустрэчы. Калі не, спынімся на той перыядычнасці, якая ёсць.

Аляксандр Лукашэнка канстатаваў: любы з прысутных на нарадзе можа далажыць Прэзідэнту любое пытанне ў любы час.

— І ў прынцыпе, так і адбываецца. Мы маем зносіны з вышэйшымі службовымі асобамі пры неабходнасці столькі, колькі патрэбна. Тым не менш, такія нарады дазваляюць канкрэтызаваць гэты кірунак дзейнасці, прыняць адпаведныя меры. Вось у чым сэнс, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Яго патрабаванне — абысціся без справаздач. Прынамсі, яго ён агучваў і на ранейшых нарадах і рабочых сустрэчах — патрэбны канкрэтныя рашэнні канкрэтных праблем:

— А справаздачы будучы па выніках года, калі будучы канкрэтныя рэзультаты. Таму давайце будзем абмяркоўваць гэтыя пытанні, і папярэджваю ўсіх, што рашэнні, якія мы прымаем тут — няхай нават не фармалізаваныя, а вусныя, павінны безагаворачна выконвацца. Замусольваць пытанні, або схаваць іх у «доўгую скрыню», пад сукно пакласці — не атрымаецца. Тым больш, што сёння нам трэба вызначыцца па сур'ёзнейшых кірунках нашай работы. Ну і, вядома, гучныя пытанні. Гэта таксама тэма праблемы, якія мы павінны сёння разглядаць.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

■ Меркаванне

ЯПОНСКІЯ ВЫБАРЫ

Як яны адаб'юцца на адносінах Мінска і Токія

У нядзелю прайшлі выбары ў парламент Японіі. Іх вылучаў шэраг важных асаблівасцяў.

Першая з іх у тым, што гэта былі датэрміновыя выбары. 25 верасня прэм'ер-міністр Японіі Сіндза Абэ абвясціў аб роспуску парламента і правядзенні новых выбараў у кастрычніку. Галоўнай прычынай называюць жаданне прэм'ер-міністра выкарыстаць спрыяльную магчымасць — рост рэйтыngu пасля працяглага перыяду яго падзення на фоне карупцыйных скандалаў у кіруючай партыі. Рост рэйтыngu стаў магчымы на фоне геапалітычнага крызісу: сітуацыя з КНДР знаходзіцца на адным з пікаў за шмат гадоў, і цяпер гаворка ўжо ідзе пра дзяржаву, якая валодае ядзернай зброяй, і ў гэтым ніхто больш не сумняваецца. У адрозненне ад мінулых гадоў, калі часта заяўлялася, што ядзерныя выпрабаванні ў КНДР з'яўляюцца проста блефам.

Пры гэтым упершыню за шмат гадоў ракеты КНДР падчас выпрабаванняў праляцелі над тэрыторыяй Японіі, што выклікала паніку ў краіне. Не вярта забываць і пра тое, што ўпершыню за шмат гадоў амерыканскі прэзідэнт уступіў у асабістую сварку з паўночнакарэйскім лідарам, і ўзаемныя абразы ў іх не спыняюцца. Усё больш ваенных сіл ЗША падцягваецца да змешчанай побач з Японіяй КНДР, і японскія выбаршчыкі выдатна разумеюць, што ў выпадку чаго Японія будзе адной з самых прынадных мішэняў для КНДР. Па-першае, значэнне маюць гістарычныя прэтэнзіі вышэй названай краіны, якія сфарміраваліся пасля цяжкіх дзесяцігоддзяў пад японскай акупацыяй у XX стагоддзі. Па-другое, на тэрыторыі Японіі вялікая колькасць амерыканскіх ваенных, галоўнага саперніка КНДР. Сіндза Абэ на фоне крызісу прадэманстраваў лідарскія якасці, так неабходныя разгубленаму насельніцтву ў няпросты час, што і прывяло да росту яго рэйтыngu. Карупцыя ў Японіі была заўсёды, і мала хто верыць, што з ёй змога справіцца любая партыя, якая прыйшла да ўлады, але быць на парозе вайны і прымаць правільныя рашэнні значна важней.

Другой асаблівасцю стаў самы вялікі працэнт датэрміновага галасавання ў гісторыі парламенцкіх выбараў у краіне. Сам інстытут датэрміновага галасавання з'явіўся параўнальна нядаўна, у 2003 годзе, але набывае ўсё большую папулярнасць у выбаршчыкаў. Гэтым разам больш за 20 працэнтаў выбаршчыкаў выкарыставалі зручную магчымасць не стаяць у чэргах у дзень выбараў, што адпавядае агульнаму трэнду ў многіх краінах свету, якія таксама выкарыстоўваюць пры правядзенні выбараў такую опцыю для электарату.

Трэцяй асаблівасцю стала галасаванне, якое ўпершыню ў гісторыі краіны прайшло для выбаршчыкаў не з 20 гадоў, а з 18. Рэформа была заклікана павысіць пачуццё грамадзянскай адказнасці ў японскай моладзі на фоне насельніцтва, што імкліва старэе ў краіне, якая знаходзіцца ў групе лідараў па падзенні нараджальнасці.

Сіндза Абэ прадэманстраваў, што выдатна разбіраецца ў настройах электарату. Яго кіруючая кааліцыя (Ліберальна-дэмакратычная партыя і партыя Камэйта) атрымала пераканальную перамогу ва ўсіх кантурэнтаў. Па папярэдніх даных, ёй атрымана 313 з 465 дэпутатскіх мандатаў, што азначае фарміраванне парламенцкай большасці, ды яшчэ і з дадатковымі магчымасцямі. Кантроль дзвюх трацін месцаў у парламенце азначае магчымасць унясення змяненняў у Канстытуцыю. І ў Сіндза Абэ ёсць такія планы. Ужо даўно ён настойвае на тым, каб адмовіцца ад палажэнняў Канстытуцыі, паводле якой у Японіі афіцыйна арміі няма. На самай справе армія ў Японіі даўно ёсць, проста завецца яна Сіламі самаабароны. Дзевяты артыкул Канстытуцыі, у адпаведнасці з якім Японія адмаўляецца ад валодання ўласнай арміяй, ужо не здаецца дарэчным на фоне адносін з КНДР, якія рэзка абвастрыліся.

Аднаўленне аўтарытэту кіруючай кааліцыі азначае і тое, што існуюць вялікія шанцы на далейшае паліпшэнне адносін Японіі і Расіі. У апошнія гады шмат было зроблена, каб выправіць сітуацыю, у якой у дзвюх краін няма нават мірнага дагавора пасля заканчэння Другой сусветнай вайны.

Для Беларусі істотных змен не прадбачыцца, пакуль новы, прасунуты характар адносін Японіі і Расіі не стане рэальнасцю. Ёсць шэраг фактараў, якія робяць нашы адносіны больш стрыманымі, чым нам хацелася б. Перш за ўсё блізка адносін з Расіяй, у якой ёсць даўняя спрэчка з Японіяй па Курыльскіх астравах. Па-другое, цесныя адносіны з Кітаем, які з'яўляецца натуральным канкурэнтам Японіі ў Азіі. Патрэбна, далёкі ад бліскучых нашы адносіны з ЗША, якія з'яўляюцца найважнейшым саюзнікам Японіі.

Тым не менш у сферы эканомікі выбудавання нармальна рабочыя адносіны. Па выніках 2016 года аб'ём беларуска-японскага тавараабароту склаў 124,3 млн долараў ЗША, у тым ліку экспарт беларускіх тавараў — 11,9 млн долараў. Прыемна адзначыць, што стала нашмат больш відаў тавараў, якія адпраўляюцца з Беларусі ў Японію.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук, прафесар Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь

■ Блізкая ўлада

УСЕ ЗВАРОТЫ БУДУЦЬ РАЗГЛЕДЖАНЫ ў МЕЖАХ ЗАКАНАДАЎСТВА

запэўніў грамадзян кіраўнік цэнтральнага рэгіёна

Сем грамадзян запісалася на асабісты прыём да старшыні Мінаблвыканкама Анатоля ІСАЧАНКІ, які прайшоў ва Уздзенскім раёне. Аднак два пытанні, што рыхтаваліся да разгляду, адпалі самі па сабе — заяўнікі не з'явіліся.

Жыхары рэгіёна звярталіся да губернатара не толькі са сваімі праблемамі. У прыватнасці, Алена Берасневіч спецыяльна прыйшла паведаміць, што яе пытанне вырашана. За што жанчына шчыра падзякавала мясцовому кіраўніцтву і губернатару. Справа ў тым, што яе зямельны ўчастак падчас дажджу залівала вадой з суседніх вуліц. Але напярэдадні прыёму грамадзян жыллёва-камунальная гаспадарка зрабіла вадасцёк. Анатолю Ісачанка запытаўся, ці задаволен гаспадыня якасцю работ, і атрымаў станоўчы адказ.

Адна з жыхарак горада прасіла губернатара паса-дзейнічаць у асфальтаванні

вуліцы Набярэжнай. Старшыня Уздзенскага райвыканкама Сяргей ЛЯЎКОВІЧ растлумачыў, што ў горадзе ёсць вуліцы, якія знаходзяцца ў горшым стане. Іх трэба рамантаваць у першую чаргу. У райцэнтры агульна працягласць трас 90 кіламетраў, у тым ліку 28 кіламетраў гравійныя. Кожны год асфальтуецца па 1—2 вуліцы. Напрыклад, сёлета заасфальтавалі частку вуліцы Школьнай, плануецца пракласці асфальт на вуліцы Марата Казея. Таму, па словах кіраўніка раёна, і ў далейшым уладкаванне гарадскіх артэрыяў будзе весціся ў залежнасці ад фінансавых магчымасцяў.

Марына Уладзіміраўна хоча павялічыць свой зямельны ўчастак у вёсцы Кухцічы, выдзелены ў 2008 годзе. Жанчына патрабуе, каб сельвыканкам узнавіў яго межы ў тых памежах, што былі ўстаноўлены ў 1994-м. Анатолю Ісачанка даў даручэнне карпатліва разабрацца і ўзяў сітуацыю на кантроль.

Адзін з членаў савадочага таварыства паскардзіўся на свайго старшыню, які адмовіўся прыняць у яго заяву. Прычым вельмі груба і нетактоўна. Мужчына з лютага дабіваецца справядлівасці праз усе магчымыя інстанцыі. Аднак безвынікова. Анатолю Ісачанка параіў яму звярнуцца з заявай у міліцыю.

А вось два былыя кіраўнікі сельгасарганізацый, якія ўзначальвалі гаспадаркі па 10 гадоў, звярнуліся з пытаннем даплаты да пенсіі. Па Тарыфным пагадненні паміж Міністэрствам сельскай гаспадар-

кі і харчавання, Беларускім аграпрамысловым саюзам, Беларускім прафсаюзам работнікаў аграпрамысловага комплексу ім магчымыя даплаты ў памеры адной базавай велічыні. Як высветлілася, гэты дакумент носіць не абавязковы, а рэкамендацыйны характар. Між іншым, Анатолю Ісачанка заўважыў, што ёсць даяркі, механізатары, аграномы, якія адпрацавалі па 25 гадоў. Чаму яны не маюць права атрымліваць дадатковыя выплаты? «Я не супраць даплат, калі ў арганізацыі прымуць такое рашэнне. Але прымушаць да гэтага не буду, гэта проста не этычна. Я вывучу гэтае пытанне і дам адказ», — дадаў губернатар.

Старшыня Мінаблвыканкама ўважліва выслухаў усіх заяўнікаў і паабяцаў, што ўсе звароты будучы разгледжаны ў межах заканадаўства.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.
lazovskaya@zviazda.by

■ Добрая навіна

У СТОЎБЦАХ — НОВЫ ДЗІЦЯЧЫ САД

Новы дзіцячы сад на 230 месцаў дзямі расчыніў дзверы для самых маленькіх жыхароў Стоўбцаў на вуліцы Міра.

У сучаснай дашкольнай установе створаны камфортныя ўмовы для малых. Іх чакаюць прасторныя, светлыя і ўтульныя групавыя памяшканні, трэнажорная, спартыўная і музыкальная залы. Да паслу дзяцей — фізіятэрапеўтычны і масажны кабінеты, камп'ютарны клас. На першым паверсе, дзе

размесцяцца групы, абсталявана падлога з падагрэвам.

Гэта першая ўстанова для маленькіх жыхароў горада, дзе будзе працаваць басейн. Ён аснашчаны спецыяльнай гідраўлічнай сістэмай, якая забяспечвае аўтаматычнае абеззаражванне вады.

На спартыўнай пляцоўцы хлопчыкі і дзяўчынкі змогуць пагуляць у баскетбол, футбол, валейбол. Для бяспекі дзяцей пляцоўкі забяспечаны абста-

ФОТА БЕЛТА

ляваннем, якое засцерагае малых ад траўмаў падчас гульні.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.
lazovskaya@zviazda.by

Калектыў Выдавецкага дома «Звязда» выказвае шчырыя спачуванні першаму намесніку старшыні СПБ Стэльмах Алене Анатолеўне ў сувязі з напатакшым яе вялікім горам — смерцю МАЦІ.

Саюз пісьменнікаў Беларусі выказвае глыбокае спачуванне першаму намесніку старшыні СПБ Стэльмах Алене Анатолеўне ў сувязі з напатакшым яе вялікім горам — смерцю МАЦІ Валянціны Вітольдаўны.

■ Не прапусціце!

МІСТЫЧНЫЯ ВАКАЦЫІ

Школьнікаў чакае квэст па творах беларускіх пісьменнікаў

У хлопчыкаў і дзяўчынак 10—15 гадоў ёсць магчымасць незвычайна правесці асеннія канікулы. З 29 кастрычніка па 4 лістапада для іх адкрыты дзверы містычна-гістарычнага лагера «Дзікае паляванне». Яго канцэпцыя і ідэя цалкам вытрыманыя ў стылістыцы твораў Уладзіміра Караткевіча і Яна Баршчэўскага.

На працягу шасці дзён дзеці будуць праходзіць квэст па мясцінах міфічнай Беларусі, загадкі якой заснаваныя на рэальных гістарычных фактах, легендах і эпізодах з твораў Караткевіча і Баршчэўскага. Арганізатары падрыхтавалі сапраўдную, з духамі містыкі і загадкаваасці,

рэканструкцыю знакамітых твораў «Дзікае паляванне караля Стаха» і «Шляхціц Завальня». Летнік разгорнецца на сядзібе «Запаветны востраў», якая знаходзіцца

на востраве паміж азёрамі Івесь і Азярцо (у Глыбоцкім раёне Віцебскай вобласці). Там, дарэчы, была стаянка крывічоў. Падсілкоўвацца юныя даследчыкі будуць

традыцыйнымі беларускімі стравамі.

Падлеткі не толькі пазнаёмяцца з беларускімі звычаямі ды ақунуцца ў Беларусь Караткевіча і Баршчэўскага, але і здзейсняць падарожжа на радзіму Ефрасініі Полацкай, Усяслава Чарадзея, Францыска Скарыны. Але гэта будзе не звычайная экскурсія па Полацку, тут арганізатары таксама рыхтуюць сюрпрызы, якія дапамогуць школьнікам наблізіцца да разгадкі галоўнай таямніцы лагера. Такое інтэрактыўнае і арыгінальнае вывучэнне беларускіх традыцый, гісторыі, культуры несумненна будзе яркім і карысным для развіцця дзяцей.

Надзея ДРЫЛА.
nadzieja@zviazda.by

ЭЛЕКТРОННАЕ «ВОКА» Вывучыць Дробязі

Перад судовым экспертам стаяць дзве галоўныя задачы: правесці даследаванне як мага хутчэй і дакладней. Менавіта таму неабходна было ўвесці ў эксплуатацыю новы шматфункцыянальны комплекс судова-медыцынскіх экспертызаў. Раней на яго месцы знаходзіўся аддзел агульных экспертызаў, які ў 2009 годзе закрыўся на рэканструкцыю.

— Упершыню ў Беларусі створаны высокаспецыялізаваны лабараторны комплекс, які дазваляе на самым сучасным узроўні аператыўна высвятляць прычыны смерці чалавека, а таксама вызначаць цяжар пашкоджанняў у жывых людзей, — зазначае старшыня Дзяржаўнага камітэта судовых экспертызаў Андрэй ШВЕД.

Новае абсталяванне «заточана» і пад больш дасканалую работу з наркотыкамі. Некаторыя з іх могуць выяўляцца толькі найноўшым храмата-маспектравым, а таксама ім можна вызначаць дозы лекавых сродкаў, уведзеных у арганізм чалавека. Апошняе вельмі важна пры расследаванні спраў аб атручэннях.

Сярод навінак — і перасоўны рэнтген-апарат. Ён цалкам мабільны і дазваляе выявіць пераломы ўжо на стадыі абследавання чалавека. З яго дапамогай можна будзе шукаць металічныя прадметы — кулі, асколкі, — а таксама распазнаць спосаб нанясення траўмаў. Час перадачы даных істотна паскорыцца. Па-першае, усе здымкі будуць выкананы ў лічбавым фармаце, а высокае разрозненне дазволіць пабачыць лініі пераломаў, якія чалавечы вока заўважыць не можа пры звычайным візуальным аглядзе. А па-другое, апарат умее перадаваць атрыманую інфармацыю праз Wi-Fi. Ужо праз лічбаныя хвіліны пасля праведзенага даследавання здымкі будуць прыдатныя для вывучэння і аналізу.

З дапамогай новага комплексу можна будзе не толькі вельмі якасна праводзіць экспертныя даследаванні, але і рыхтаваць будучыя экспертаў на базе кафедры судовай медыцыны БДУ. Ужо падчас навучання яны будуць працаваць на лабараторным і аналітычным абсталяванні еўрапейскага класа.

Валяяр'яна ШКЛЕННИК.
schklennik@zviazda.by

Інтэлектуальны адпачынак

Заклучны этап алімпіяды школьнікаў Саюзнай дзяржавы «Расія і Беларусь: гістарычнае і духоўнае адзінства» пройдзе падчас асенніх канікулаў (з 29 кастрычніка па 3 лістапада) у Мінску.

Яе арганізатарамі выступаюць Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Міністэрства адукацыі і навукі Расійскай Федэрацыі, а фінансаванне ажыццяўляецца з бюджэту Саюзнай дзяржавы. Плануецца, што ў заключным этапе прымуць удзел 186 беларускіх і расійскіх школьнікаў.

Праграма заключнага этапу ўключае правядзенне двух абавязковых тураў — комплексную работу па рускай мове і літаратуры і напісанне сачынення. Таксама ў школьнікаў ёсць магчымасць паўдзельнічаць і ў творчых конкурсах: рытарычнага майстэрства, выразнага чытання, конкурсе знаўцаў і лінгвістычнай віктарыне. У склад журы ўвайшлі вядомыя беларускія і расійскія вучоныя, вядучыя выкладчыкі ўстаноў вышэйшай адукацыі, настаўнікі-практыкі.

Для ўдзельнікаў запланавана вялікая культурная і экскурсійная праграма.

Надзея НИКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

■ Фестывалім

МУЗЫКА НАС ЗВЯЗАЛА

Гэты тыдзень у Магілёве праходзіць пад знакам душэўнага восеньскага міжнароднага музычнага фестывалю «Залаты шлягер — 2017». І хоць першыя яго канцэрты пачаліся яшчэ ў нядзелю, учора на галоўнай сцэне свята — у Палацы культуры вобласці — адбылося яго афіцыйнае адкрыццё.

У горад прыехалі зоркі савецкай і замежнай эстрады, хіты якіх увайшлі ў залаты фонд сусветнага мастацтва, — Эдзіта П'еха, Ядвіга Паплаўская, Віктар Рыбін і Наталля Сенчукова, Вольга Пірагс, Афрык Сімон, ансамбль «Добрыя Малайцы», група «Джой» і іншыя.

Сёння з сольнай праграмай перад магіляўцамі выступіць народны артыст Расіі Аляксандр Малінін. Наперадзе канцэрты джазавай музыкі з удзелам амерыканскай зоркі Квенціна Мура і артысткі з Латвіі Вольгі Пірагс, праслаўленага аркестра баяністаў імя П. Смірнова з Расіі, ансамбля «Сіняя птушка», вядомага па неўміручых шлягерах «Клён» і «Ты мне не снішся». Аляксандр Сяроў, Ігар Карнялюк, Юрый Лаза, дует «Бакара» — гэтыя і іншыя артысты даўно ўжо сталі пастаяннымі ўдзельнікамі музычнага фестывалю і з задавальненнем прынялі запрашэнне гэтым разам.

Паралельна з канцэртамі адбываюцца прэс-канферэнцыі, акцыі па пасадцы імянных дрэў зоркамі эстрады каля Палаца культуры вобласці, выставы-кірмашы з удзелам арганізацый гандлю, спажывакааперацыі, перапрацоўчай прамысловасці і сельгаспрадпрыемстваў. Святочны настрой у горадзе ствараюць тэматычныя выставачныя экспазіцыі восеньскіх падворкаў і выступленні калектываў мастацкай самадзейнасці Магілёўшчыны.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

■ Смачна есці!

«Гарбузовы фэст» на талерцы

На аб'ектах грамадскага харчавання ён будзе доўжыцца да 29 кастрычніка ўключна, паведамлілі ў Белкаапсаюзе. Удзел у гэтым кулінарным фэсце прымаюць рэстараны і кавярні спажывецкай кааперацыі па ўсёй краіне.

Усім ахвотным да пазначанай даты прапануюць пакаштаваць сем найсмачнейшых страў з гарбуза. Гэта салата з гарбуза і яблыка (150 г) за 99 капеек, суп-пюрэ з гарбуза (250/10/10/1 г) за 99 капеек, каша рысавая з гарбузом (215 г) за 89 капеек, гарбуз у сметанкова-часночным соусе (200 г) за 1 рубель 19 капеек, смажаніна «Шляхецкая» (275 г) за 2 рублі 29 капеек, запяканка з тварагу з гарбузом (180 г) за 1 рубель 59 капеек, пячоначна-гарбузовыя аладкі (270 г) за 1 рубель 69 капеек.

Стравы прыгатаваныя па адзіных рэцэптурах і, незалежна ад тыпу і класа аб'екта грамадскага харчавання, рэалізуюцца па адзіным цэнах.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Шматдзетныя сем'і пасадзілі алею

У Брэсце адбылася цікавая акцыя шматдзетных сем'яў. Бацькі разам з дзецьмі пасадзілі алею ў гарадскім садзе. Гістарычны гарадскі сад зараз адраджаецца ў рамках падрыхтоўкі да 1000-гадовага юбілею горада. І гараджане такім чынам аказалі практычную падтрымку добрай справе, а таксама з карысцю правялі выхадны.

У суботу ў парку сабралася каля 70 шматдзетных сем'яў. Таты і мамы разам з дачкамі і сынамі пасадзілі маладыя платаны, лістоўніцы, цюльпанавыя дрэвы, цісы. Потым дзеці завязалі стужачкі, кожны на сваё дрэва. Саджанцы прывезлі супрацоўнікі прадпрыемства «Камунальнік». Яны, вядома, маглі б і пасадзіць дрэўцы, як робяць гэта часта. А так атрымалася мерапрыемства з карыснай працай, усмешкамі і морам пазітыўнага настрою. Узначаліў акцыю старшыня гарадскога Савета дэпутатаў Мікалай Красоўскі. Падтрымалі яе дэпутаты і супрацоўнікі гарвыканкама.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Сі Цзіньпін і Лі Кэцян абраныя ў новы склад ЦК Кампартыі Кітая

Старшыня КНР Сі Цзіньпін і прэм'ер Дзяржсавета Лі Кэцян увайшлі па выніках галасавання на XIX з'ездзе Камуністычнай партыі Кітая ў новы склад Цэнтральнага камітэта КПК, куды акрамя іх абраныя яшчэ 202 чалавекі. Непасрэдны склад вышэйшых кіруючых звёнаў — Палітбюро ЦК КПК і яго Пастаяннага камітэта — будуць вызначаныя сёння на першым пленуме ЦК новага склікання. Дэлегаты зацвердзілі папраўкі да статута, найважнейшай з якіх стала ўнясенне імя старшыні КНР, генеральнага сакратара ЦК КПК Сі Цзіньпіна ў тэкст галоўнага партыйнага дакумента. Гэта ставіць яго ў адзін шэраг з Маа Цзэдунам і Дэн Сяапінам. Пры гэтым Сі Цзіньпін стаў другім лідарам Кітая пасля Маа Цзэдуна, чьё імя ўнеслі ў статут партыі пры жыцці.

Каталонія ўжо ў чацвер

можа абвясціць сваю незалежнасць

Такім чынам урад аўтаноміі хоча апырацца на Мадрыд, які збіраецца выкарыстоўваць надзвычайныя палажэнні канстытуцыі і ўвесці часовае прамое кіраванне ў рэгіёне. На думку экспертаў, абодва бакі ўжо прайшлі «кропку незвароту». Каталонскія ўлады могуць звярнуцца ў міжнародныя суды ў сувязі з мерамі іспанскага ўрада, заявіў афіцыйны прадстаўнік жэнэралітэта Жордзі Турул. Як вядома, па выніках рэфэрэндуму 1 кастрычніка ўлады Каталоніі падпісалі дэкларацыю аб незалежнасці, аднак яе

актывацыя была прыпыненая кіраўніком урада Карлесам Пучдэмонам з мэтай паспрабаваць знайсці кампраміс з цэнтральным урадам.

Расійскія банкі перасталі даваць кліентам

Расфінманіторынг прызнаў наяўнасць блакаванняў банкамі 460 тысяч транзакцый кліентаў на 180 мільярдаў рублёў з пачатку года, паведамляе «Коммерсант». Па звестках выдання, падобныя рашэнні былі прынятыя з-за сумненняў у законапаласлухмянасці контрагентаў. З гэтай колькасці толькі каля тысячы транзакцый было абскарджана. 26 кастрычніка прадстаўнікі фінансавых рэгулятараў і банкаў маюць намер сустрэцца, каб абмеркаваць пытанні рэабілітацыі кліентаў, якія трапілі пад абмежаванні, у тым ліку прадпрыемстваў малага і сярэдняга бізнесу.

264 мільёны дзяцей і падлеткаў ва ўсім свеце не наведваюць школы

Аб гэтым паведамляецца ў дакладзе Арганізацыі ААН па пытаннях адукацыі, навукі і культуры (ЮНЕСКА), які цытуе DW. Устаноўлена, што 100 мільёнаў маладых людзей не ўмеюць чытаць і пісаць. Былі прааналізаваны даныя статыстыкі са 128 краін за 2010—2015 гады. Паводле даных даклада, за гэты перыяд пачатковую школу скончылі 83% дзяцей, сярэдняю — 69%, старэйшую — 45%. У сярэднім урады краін выдзяляюць на адукацыю 4,7% ВУП, падлічылі ў ЮНЕСКА. Па звестках арганізацыі, для якаснай адукацыі і стварэння роўных магчымасцяў доступу да навучання ў краінах з нізкімі даходамі не хапае 39 млрд долараў штогод.

Пакаёўкам плацяць больш, чым швачкам

У міліцыянеры — толькі да 28 гадоў

Непадалёк ад увахода змясціўся стэнд Беларускага культурнага цэнтара духоўнага адраджэння. Набіраюць музейных работнікаў. «Заробак невялікі — каля 300 рублёў. Мы ж дзяржаўная арганізацыя. Каб больш атрымліваць, можна ўладкавацца на паўтары стаўкі. Магчыма, калі запрацуем на поўную моц, заробкі перагледзяць», — расказвае тут.

Нягледзячы на невялікія грошы, некалькі чалавек ужо запісалася ў ахвотнікі. Пенсіянеры, напрыклад, хочуч падпрацоўваць архіварыўсамі, а адзін малады чалавек пасля факультэта філасофіі гатовы ўладкавацца навуковым супрацоўнікам.

У Партызанскім аддзеле дэпартаменту аховы МУС адкрыты вакансіі міліцыянераў (батальёна міліцыі і групы затрымання) і міліцыянера-кіроўцы. Заробкі ад 650 рублёў: з улікам прэміі атрымліваецца рублёў 850. У кіроўцаў нават крыху вышэй. З патрабаванняў — служба ва ўзброеных сілах ці вышэйшая адукацыя.

— А чаму ўзрост не больш за 28 гадоў? — цікаўлюся.

— Каб была выслуга гадоў пры выхадзе на пенсію, — тлумачаць. — У асноўным бяром мужчын. Дзяўчаты — толькі калі ёсць нейкія спартыўныя заслугі.

Побач прадпрыемства па дастаўцы харчовых прадуктаў набірае кіроўцаў. «У нас свае аўтамабілі. Заробак здзельна-прэміяльны, у сярэднім 700 рублёў», — апісвае ўмовы кадравік.

Грузчыкам інтэрнат не абцягаюць

У гатэль «Марыёт» можна ўладкавацца мыйшчыкам посуду, прыбіральшчыкам ці пакаёўкай. На апошняй вакансіі, напрыклад, абцягаюць 650 рублёў на рукі. Тлумачаць, што гасцініца п'яцізоркавая, таму і заробак добры. Бясplatна кормяць. Графік — п'яць праз два, начных змен няма.

— Стажыроўка цягнецца дзень-два, — удаецца ў дэталі прадстаўніца гатэля. — Як правіла, людзі самі просяць паспрабаваць, што гэта за прафесія, перш чым падпісаць дагавор.

ДАВЕДКА

Сёння ў Мінску налічваецца каля 13 тысяч вакансій, 60 працэнтаў з якіх — па рабочых прафесіях. На ўліку ў службе занятасці стаіць 3,1 тысячы чалавек. 71 працэнт беспрацоўных — мужчыны.

30 машыністаў уборачных машын чакваюць у Мінскім метрапалітэне. А вось групу машыністаў цягнукоў будучы набіраць толькі ў студзені. Жанчыны могуць стаць дзяжурнымі па прыёме і адпраўленні цягнукоў — праўда, для гэтага патрэбна мець профільную адукацыю, хоць бы дыплом чыгуначнага каледжа. Сярод тых, хто выказаў жаданне працаваць у метро, — электрыкі, грузчыкі, інспектары.

— А што з жыллём? — пытаюся. — У інтэрнат стаіць агульная чарга. Гэта толькі маладыя спецыялісты па размеркаванні адразу месцы атрымалі. Ну, вядома, калі да нас прыйдзе вельмі запатрабаваны работнік, пакоем забяспечым, а грузчыкаў — не.

На завод гатовы ўзяць «з нуля»

У рамонтна-будаўнічым трэсце Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта таксама ёсць вакансіі. Патрабуюцца бетоншчыкі, сталяры, маляры, абліцоўшчыкі-плітчнікі, мантажнікі сістэм вентыляцыі і пнеўматранспарту. Разрад — не менш за пяты. «У нас складаныя віды работ, для якіх неабходны спецыяльныя навыкі і кваліфікацыя, — расказвае прадстаўніца трэста. — І матэрыялы дарагія, таму з імі трэба абыходзіцца акуратна».

Рамонт даўдзецца рабіць у такіх аб'ектах, як Канстытуцыйны суд, Дом урада, рэзідэнцыі Прэзідэнта. «На гутарку лепш у восем гадзін раніцы прыязджаць, бо потым усе начальнікі раз'язджаюць па аб'ектах», — раяць тут. Нядрэжны заробкі абцягаюць на Мінскім мясакамбінаце: 1200 рублёў — абвальшчыку мяса, 800 — байцу жывёлы. Апошнім, дарэчы, можна ўладкавацца і без вопыту — навучаць. А вось у абвальшчыкі людзей з вуліцы не возьмуць, патрабуюць мінімум чацвёрты разрад. Усё ж такі работа небяспечная: трэба працаваць на канвееры, які рухаецца з вялікай хуткасцю.

— Абвальшчыкі ў асноўным мужчыны: гэта цяжкая праца, — тлумачыць спецыяліст па кадрах камбіната. — Жанчыны могуць займацца апрацоўкай мясных туш, разборкай субпрадуктаў — там больш лёгкія аперацыі.

Мінскі аўтамабільны завод прыцягнуў увагу абяцаннем поўнага сацпаке-та. «Пуцёўкі выдзяляем, выплачваем да водпуску матэрыяльную дапамогу, даём пакой у інтэрнаце», — апісваюць прадстаўнікі прадпрыемства перавагі работы на «МАЗе».

— Многа плаціце? — Першы час гарантаваны заробак — 500 рублёў. А ў сярэднім нашы работнікі атрымліваюць ад 700 рублёў і вышэй. Мы навучаем на ўсіх патрэбных для завода прафесіях. Чалавек можа прыйсці з нуля і нармальна зарабляць. Галоўнае, каб было жаданне.

Хочацца верыць, што ад жадання сапраўды шмат што залежыць.
Наталія ЛУБНЕУСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Фота Марыны БЕГУНЮКОВИЧ.

— Вой, гэта ж у чэргах у гастраномах стаць трэба. Можна так увесць дзень працаваць і нічога не зарабіць, — «адмятае» прапанову адзін з саіскальнікаў.

Рабочыя рукі неабходны на фабрыцы «Алеся», якая выпускае верхні трыкатаж. Для жанчын ёсць вакансіі швачак, вязальшчыц, для мужчын — памочнікаў майстра (трэба абслугоўваць абсталяванне). «Вязальшчыц да нас часта прысылаюць з Баранавіцкага каледжа лёгкай прамысловасці. А вось гатовых швачак знайсці складана. Але мы можам адправіць на навучанне, яно п'яць месяцаў доўжыцца. Заробкі? Ад 450 рублёў, залежыць ад заслуг. У лёгкай прамысловасці заўсёды нямнога плацілі», — уздыхае прадстаўніца фабрыкі.

Шмат прапаноў на прадпрыемстве «Белрыба»: ад камерцыйнага агента (за 370 рублёў) да апрацоўшчыка рыбы і морапрадуктаў (за 700 рублёў). Ужо месяц тут шукаюць начальніка па надзвычайных сітуацыях і грамадзянскай абароне. У кандыдата на гэта месца павінна быць тэхнічная адукацыя, вопыт работы, веданне заканадаўства аб ахове працы.

— А прадуктовыя карзіны з рыбай супрацоўнікам выдаюць?

— Не, можна толькі браць у кошт заробку, — смяецца спецыяліст па кадрах. — Калі эканамічны стан прадпрыемства будзе стабільны, тады і прэміі будуць да свят, і іншыя выплаты. А пакуль сітуацыя не вельмі...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

■ На слыху

Вывелі на вуліцу дзяцей і персанал

У Смаргоні праз задымленне ў будынку школы эвакуіравалі 389 дзяцей.

Ратавальнікам паступіла паведамленне аб загаранні ў электрашчытавой у сярэдняй школе. Калі да месца выкліку прыбылі падраздзяленні МНС, было задымленне ўнутры будынка, персанал і дзеці знаходзіліся на вуліцы.

Высветлілася, што былі задымлены шахта і электрашчытавая на трэцім паверсе. Да прыбыцця ратавальнікаў персаналам з будынка школы былі эвакуіраваны 471 чалавек (389 дзяцей, 82 чалавекі выкладчыкаў і персаналу). Як мяркуецца, прычынай здарэння стала кароткае замыканне электраправодкі.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

					
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 ОКТЯБРЯ 2017 Г. «Приорбанк» Открытое акционерное общество (в тысячах белорусских рублей)					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	На 1 октября 2017	На 1 января 2017
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		105 997	131 787
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		1	297
4	Средства в Национальном банке	1103		204 685	224 436
5	Средства в банках	1104		462 024	407 792
6	Ценные бумаги	1105		218 925	171 175
7	Кредиты клиентам	1106		1 711 587	1 553 404
8	Производные финансовые активы	1107		197	162
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		9 195	6 159
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		169 584	170 597
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		8 056	8 806
12	Отложенные налоговые активы	1111		—	—
13	Прочие активы	1112		33 395	38 752
14	ИТОГО АКТИВЫ	11		2 923 646	2 713 367
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
16	Средства Национального банка	1201		—	—
17	Средства банков	1202		337 662	239 083
18	Средства клиентов	1203		2 036 924	1 892 964
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		3 977	3 782
20	Производные финансовые обязательства	1205		75	51
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		—	—
22	Прочие обязательства	1207		53 096	60 060
23	ВСЕГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	120		2 431 734	2 195 940
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
25	Уставный фонд	1211		86 148	86 148
26	Эмиссионный доход	1212		—	—
27	Резервный фонд	1213		130 738	126 738
28	Фонды переоценки статей баланса	1214		83 160	84 310
29	Накопленная прибыль	1215		191 866	220 231
30	Всего собственный капитал	121		491 912	517 427
31	ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ	12		2 923 646	2 713 367

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ НА 1 ОКТЯБРЯ 2017 Г. «Приорбанк» Открытое акционерное общество (в тысячах белорусских рублей)					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	На 1 октября 2017	На 1 октября 2016
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		187 803	240 695
2	Процентные расходы	2012		27 910	54 079
3	Чистые процентные доходы	201		159 893	186 616
4	Комиссионные доходы	2021		112 613	106 072
5	Комиссионные расходы	2022		28 319	25 011
6	Чистые комиссионные доходы	202		84 294	81 061
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		36	530
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		(929)	(632)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		32 881	25 990
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		(4 084)	947
11	Чистые отчисления в резервы	207		(39 203)	55 989
12	Прочие доходы	208		14 130	16 242
13	Операционные расходы	209		141 069	123 211
14	Прочие расходы	210		7 208	7 357
15	Прибыль до налогообложения	211		177 147	124 197
16	Расход по налогу на прибыль	212		42 682	26 555
17	ПРИБЫЛЬ	2		134 465	97 642

Председателя Правления С. А. Костюченко

Главный бухгалтер В. В. Манцивода

Дата подписания: 24 октября 2017 г.

Финансовая отчетность размещена на интернет-странице банка:
<https://www.priorbank.by/kvartal-nye-otcety>

Лицензия на осуществление банковской деятельности НБ РБ №12 от 06.05.2013 года. УНП 100220190

АГОНЬ, ГАРЫ!

Урачыстая цырымонія запальвання агню XXIII зімовых Алімпійскіх гульні адбылася ў старажытнай Алімпіі (Грэцыя).

Традыцыйна яна прайшла ў храме багіні Геры, першым факеланосцам стаў біятланіст і лыжнік Апосталас Ангеліс. Другі факеланосец — былы паўднёвакарэйскі футбаліст і паўабаронца англійскага «Манчэстэр Юнайтэд» Пак Чжы Сун.

На працягу тыдня факел з алімпійскага агню будзе дастаўляцца ў розныя гарады Грэцыі. 31 кастрычніка ў Афінах адбудзецца цырымонія перадачы алімпійскага агню аргамітэту Гульні-2018 у Пхёнчане.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. lobazhevich@zviazda.by

■ Еўрагульні. Чакаем разам!

ПАКАЖАМ ПАТЭНЦЫЯЛ СВАЁЙ СТАЛІЦЫ

Як Мінск рыхтуецца да маштабнай спартыўнай падзеі

Пра тое, што II Еўрапейскія гульні стануць гучнымі, вялікімі, грандыёзнымі не толькі для нашай краіны, але і для ўсёй Еўропы кажуць нават лічбы. У сталіцу Беларусі ў чэрвені 2019-га прыедзе каля чатырох тысяч спартсменаў з 49 краін, а разам з імі — дзве тысячы трэнераў і абслугоўваючага персаналу, які прадстаўляе інтарэсы афіцыйных дэлегацый. Асвятляць Еўрагульні плануецца каля тысячы прадстаўнікоў сродкаў масавай інфармацыі.

Як ужо паведамлялася раней, у ходзе правядзення турніру будзе задзейнічана 12 спартыўных аб'ектаў, 11 з іх знаходзяцца ў Мінску і толькі вялярны канал у Заслаўі размяшчаецца па-за межамі горада. «Мінск-Арэна» прыме спаборніцтвы па спартыўнай акрабатыцы, аэробіцы, веласпорце, спартыўнай і мастацкай гімнастыцы. На стадыёне «Дынама» пройдуць цырымонія адкрыцця і закрыцця Еўрагульні, а таксама спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы. «Чыжоўка-Арэна» прыме прадстаўнікоў дзюдо і каратэ, на «Ралова-арэна» пройдуць баскетбол 3x3, у Палацы спорту — самба, грэкарыйская і вольная барацьба. У РЦАП па тэнісе будуць спаборнічаць майстры малой ракеткі, у стралковым комплексе імя Цімашэнка пройдуць турнір па кулявой стральбе, а ў Sporting Club — па стандавай. Спарткомплекс «Уручка» прыме бокс, САК «Алімпійскі» — пляжны футбол і стральбу з лука, а Falcon Club — бадмінтон.

— Сёння ва ўсіх аб'ектаў высокая ступень гатоўнасці, усе яны будуць здадзены ў тэрмін і адпавядаць міжнародным патрабаванням, — расказвае начальнік упраўлення спорту і турызму Мінгарвыканкама Сяргей ФУРМАНАЎ. — Больш за тое, у 2018 годзе на іх нам неабходна будзе правесці тэставыя спаборніцтвы рознага ўзросту, каб яшчэ раз правесці сваю гатоўнасць, адзначыць нюансы, якія неабходна будзе ўлічыць у 2019 годзе і ліквідаваць недахопы, калі такія будуць.

Рэканструкцыю стадыёна «Дынама» плануецца завяршыць у сярэдзіне 2018 года.

Колькі турыстаў прыедзе ў Беларусь падчас правядзення Еўрапейскіх гульні сказаць складана, але Мінск ужо актыўна рыхтуецца прыняць гасцей. У сталіцы функцыюе 50 гасцініц, 7 хостэлаў і 12 аналагічных месцаў размяшчэння, іх агульная ёмістасць — 11 400 месцаў. Плануецца, што за два гады будзе ўведзена яшчэ пяць гасцініц, што дадасць 1340 месцаў.

— У выпадку неабходнасці, а я думаю, што яна ўзнікне, будзе задзейнічаны гасцінічны фонд Мінскага раёна, гэта каля 24 аб'ектаў і чатыры тысячы месцаў, — адзначае **Юрый НАТЫЧКА**, начальнік упраўлення бытавога і гасцінічнага абслугоўвання насельніцтва Мінгарвыканкама.

Дзякуючы пяцідзённаму бязвізаваму рэжыму, які ўвёў з лютага 2017 года для 80 краін свету, Беларусь ужо наведвала прыкладна 59 тысяч замежных турыстаў, у адносінах да папярэдняга года прырост колькасці гасцей склаў 134%. Таму чакаецца, што і ў час правядзення Еўрапейскіх гульні турыстаў будзе шмат.

— Патэнцыял горада Мінска даволі высокі, калі браць культурны складнік, у нас у горадзе 17 тэатраў, 30 музеяў,

каля 10 галерэй, гэта значыць, нам ёсць што паказаць, чым здзівіць турыстаў, — падкрэслівае Сяргей Фурманю.

У наступным годзе плануецца ўвесці «Карту гасця Мінска», яна ўключае паслугі, якімі могуць скарыстацца турысты — гэта наведванне музеяў, знакавых месцаў краіны, пэўныя скідкі, верагодна, туды ўключаць і магчымасць наведвання спартыўных мерапрыемстваў.

Такія знакавыя і буйныя турніры ў любой краіне адбываюцца не так часта, таму нягледзячы на тое, што чэрвень адпускны месяц, арганізатары не асцерагаюцца, што на трыбунах будзе мала беларускіх аматараў спорту.

— Мінчане наогул даволі актыўныя, каля 25% жыхароў горада займаюцца спортам. Да таго ж, будзе распрацавана добрая білетная праграма са зніжкамі і бонусамі, упэўнены, Еўрагульні выклікуць цікавасць і з боку жыхароў рэгіёнаў краіны. Сілкам на трыбуны мы нікога заганяць не будзем, — запэўніў начальнік упраўлення спорту і турызму Мінгарвыканкама.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
lobazhevich@zviazda.by

НАКОЛЬКІ КОСМАС НАШ?

На выставе.

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

«Напрыклад, прадстаўлены асноўныя элементы фазіраванай антэннай рашоткі для радара — гэта неабходны элемент усепагоднага спадарожніка. Дзеючы беларускі спадарожнік працуе цяпер у асноўным у аптычным дыяпазоне, таму з-за дзяржаўным універсітэтам, аблокаў мясцовасць можа

быць не бачная з космасу, а ўсёпагодны спадарожнік дазваляе атрымаць даныя ў любое надвор'е», — расказаў ён пра апаратуру, якая распрацоўваецца айчыннымі спецыялістамі.

На выставе таксама прадстаўлены прыборы для каліброўкі касмічнай апаратуры, распрацаваныя Беларускім тэхналогія па апрацоўцы да-

ных дыстанцыйнага зандзіравання зямлі, якія могуць быць карыснымі, напрыклад, для лясной і сельскай гаспадаркі. На выставе можна ўбачыць спектрометр, які працуе на Міжнароднай касмічнай станцыі.

А ўвогуле гэты кангрэс — своеасаблівая падрыхтоўка да міжнароднага, які Мінск прыме ў наступным годзе. У 2018-м у беларускай ста-

лицы пройдуць міжнародны кангрэс Асацыяцыі ўдзельнікаў касмічных палётаў, нагадаў старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Уладзімір ГУСАКОЎ.

«Цяпер узрастанне актыўнасці ў вобласці касмічнай дзейнасці і прыцягненне ўсё большай колькасці дзяржаў у касмічную супольнасць становіцца ўжо сусветнай тэндэнцыяй. Гэта ў поўнай ступені адносіцца і да Беларусі, дзе ўдзяляецца вялікая ўвага развіццю касмічных тэхналогій», — паведаміў Уладзімір Гусакоў. Па яго словах, значнае развіццё беларуская касмічная навука атрымала праз рэалізацыю беларуска-расійскіх навукова-тэхнічных праграм па распрацоўцы і выкарыстанні ў перспектыве касмічных сродкаў і тэхналогій, якія маюць на мэце стварэнне адзінай інфармацыйнай навукова-тэхналагічнай прасторы Саюзнай дзяржавы.

Работа кангрэса працягваецца. Пра яго міжнародны аспект чытайце ў наступным нумары нашага дадатку «Союз-Евразія».

Вераніка ПУСТАВІТ.
pustavit@zviazda.by

Бухгалтерский баланс на 1 октября 2017 г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2017	01.01.2017
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	13 606	12 411
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	26	43
4	Средства в Национальном банке	1103	20 902	14 486
5	Средства в банках	1104	14 291	16 800
6	Ценные бумаги	1105	104 821	111 224
7	Кредиты клиентам	1106	175 176	171 462
8	Производные финансовые активы	1107	—	—
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	148	148
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	33 733	34 243
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	745	618
12	Отложенные налоговые активы	1111	—	—
13	Прочие активы	1112	4 979	4 975
14	ИТОГО активы	11	368 427	366 410
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
16	Средства Национального банка	1201	220	—
17	Средства банков	1202	43 960	76 660
18	Средства клиентов	1203	217 370	187 552
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	1 530	2 113
20	Производные финансовые обязательства	1205	—	—
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	—	—
22	Прочие обязательства	1207	1 023	869
23	ВСЕГО обязательства	120	264 103	267 194
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
25	Уставный фонд	1211	66 056	66 056
26	Эмиссионный доход	1212	—	—
27	Резервный фонд	1213	3 584	3 159
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	12 184	12 229
29	Накопленная прибыль	1215	22 500	17 772
30	ВСЕГО собственный капитал	121	104 324	99 216
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	368 427	366 410

Отчет о прибылях и убытках на 1 октября 2017 г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2017	01.10.2016
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	22 076	26 908
2	Процентные расходы	2012	8 190	11 847
3	Чистые процентные доходы	201	13 886	15 061
4	Комиссионные доходы	2021	3 263	2 837
5	Комиссионные расходы	2022	694	800
6	Чистые комиссионные доходы	202	2 569	2 037
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	3	8
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	984	126
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	2 851	4 298
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	7	—
11	Чистые отчисления в резервы	207	526	2 692
12	Прочие доходы	208	266	687
13	Операционные расходы	209	12 159	11 701
14	Прочие расходы	210	511	574
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	7 370	7 250
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	439	—
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	6 931	7 250

И. о. Председателя Правления

С. Н. Белов

Зам. главного бухгалтера – начальника управления бухгалтерского учета и отчетности

И. Б. Сафронова

Дата подписания: 4 октября 2017 г.

<http://www.paritetbank.by/about/finance/kvartal/2017/3kvartal/>

Лицензия на осуществление банковской деятельности Национального банка Республики Беларусь от 27 октября 2014 №5. УНП 100233809

Ликвидатор УП «Брестская мебельная фабрика» — ООО «Центр правовых услуг» — отменяет проведение открытого аукциона, назначенного на 15 ноября 2017 года, по продаже движимого имущества УП «Брестская мебельная фабрика» по лоту №6. Информация о проведении аукциона была опубликована в №197 газеты «Звезда» 12.10.2017 года.

Паритетбанк

Открытое акционерное общество «Паритетбанк» (Республика Беларусь, 220002, г. Минск, ул. Киселева, 61а) сообщает, что 27 октября 2017 г. в 12.00 в соответствии с решением наблюдательного совета ОАО «Паритетбанк» состоится внеочередное общее собрание акционеров в очной форме по адресу: г. Минск, ул. Киселева, 61а, зал заседаний, 3-й этаж

Повестка дня:
 Об избрании наблюдательного совета.
 Список лиц, имеющих право на участие во внеочередном общем собрании акционеров, составляется на основании реестра акционеров, сформированного по состоянию на 20 октября 2017 г.

Лица, имеющие право на участие во внеочередном общем собрании акционеров, могут ознакомиться с информацией (документами) по вопросу повестки дня 26 октября 2017 г. с 14.00 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Киселева, 61а, каб. 306 либо 27 октября 2017 г. по месту проведения внеочередного общего собрания акционеров при прохождении регистрации.

Регистрация лиц, имеющих право на участие во внеочередном общем собрании акционеров, будет осуществляться 27 октября 2017 г. по месту проведения внеочередного общего собрания акционеров с 11.20 до 11.50 при предъявлении документов, удостоверяющих личность (подтверждающих их полномочия).

Телефон для справок: 237 76 79.

Лицензия на осуществление банковской деятельности
 Национального банка Республики Беларусь от 27 октября 2014 №5. УНП 100233809

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. №400/С-78079 (назначение – здание специализированное для общественного питания, наименование – здание кафе), площадью 515,4 кв. м, расположенное по адресу г. Гродно, ул. Ткацкая, 4.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 44010000001007129, (назначение – земельный участок для обслуживания здания специализированного для общественного питания (кафе)), площадью 0,0984 га, расположенный по адресу г. Гродно, ул. Ткацкая, 4. Примечания: земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельный участок, находящийся в водоохранной зоне водного объекта, код – 4.1, площадью 0,0984 га; земельный участок, расположенный в охранной зоне линий электропередачи, код 13.2, площадью 0,0130 га.
Начальная цена продажи	274 200 руб. (двадцать семь тысяч двести рублей) с учетом НДС.
Сумма задатка	27 420 руб. (двадцать семь тысяч четыреста двадцать рублей)
Условия аукциона	Аукцион без условий
Продавец	Гродненский филиал Гродненского областного потребительского общества, 230001, г. Гродно, ул. Суворова, 298, тел. 96-06-74
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38
Условия оплаты	Рассрочка платежа за приобретаемое имущество сроком на три года, с уплатой первоначального взноса до подписания договора купли-продажи в размере 20% от договорной стоимости, с погашением оставшейся суммы ежемесячно равными долями, начиная с месяца, следующего после заключения договора купли-продажи
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	У44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 10 ноября 2017 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовом состоянии, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Срок поступления заявления является датой его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» 10.11.2016 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 3 ноября 2017 г. до 15.00
 Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
<http://grodnoino.by>

Центр Промышленной Оценки
 • Организация аукционов
 • Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец Узденское РАЙПО, Минская обл., г. Узда, пер. К. Маркса, 7

Предмет аукциона

Лот №1

Наименование	Общая площадь	Инвентарный номер
Административное здание, кондитерский цех	646,2 кв. м	623/С-58122

Адрес Минская обл., Узденский р-н, г. Узда, пл. Свободы, 9

Составные части и принадлежности Подвал, кирпичная пристройка

Сведения о земельном участке Земельный участок, общ. пл. 0,1481 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания административно-производственного здания. Ограничения (обременения) прав: охранный зона ЛЭП до 1000 вт, площадь 0,0104 га

Начальная цена с НДС 20% 176 395,30 белорусских рублей (снижена на 20%)

Лот №2

Здание магазина	Площадь	Инвентарный номер
Здание специализированное розничной торговли	188,5 кв. м	623/С-58402

Адрес Минская обл., Узденский р-н, Хотлянский с/с, д. Любча, ул. Центральная, 80

Сведения о земельном участке Предоставлен Продавцу общ. пл. 0,1395 га на праве постоянного пользования для обслуживания магазина

Начальная цена с НДС 20% 10 095,89 белорусских рублей (снижена на 50%)

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с №BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи 10 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона по Лоту №1 опубликовано в газете «Звезда» 01.06.2017.

Предыдущее извещение о проведении аукциона по Лоту №2 опубликовано в газете «Звезда» 18.08.2017

Дата и время проведения аукциона 23.11.2017 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Дата и время окончания приема документов 21.11.2017 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактные телефоны +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by

РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки» извещает о проведении 9 ноября 2017 г. в 10.00 повторного открытого аукциона со снижением начальной цены на 80% после третьих несостоявшихся торгов по продаже объектов недвижимости – зданий производственной базы, расположенных по адресу: Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1, принадлежащих Открытому акционерному обществу «Хойникский Агросервис» на праве собственности

№ лота	Наименование и адрес объекта	Краткая характеристика объекта	Начальная цена, рублей (в т. ч. НДС по ставке 20%)	Задаток, рублей (в т. ч. НДС по ставке 20%)
1	Административное здание, инв. №343/С-76864. Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1	Назначение: здание административно-хозяйственное. Одноэтажное кирпичное строение, 1989 года постройки. Общая площадь 85,0 кв. м <i>Составные части и принадлежности: навес.</i>	26 523,56	266,00
	Здание проходной, инв. №343/С-76884. Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1/1	Назначение: здание специализированное иного назначения. Одноэтажное кирпичное строение, 1989 года постройки. Общая площадь 5,9 кв. м		
	Здание «Ленкомната», инв. №343/С-76885. Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1/2	Назначение: здание специализированное иного назначения. Одноэтажное кирпичное строение, 1990 года постройки. Общая площадь 90,9 кв. м		
	Здание гаража, инв. №343/С-77004. Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1/3	Назначение: здание специализированное автомобильного транспорта. Одноэтажное металлическое строение, 1987 года постройки. Общая площадь 203,2 кв. м		
	Здание гаража, инв. №343/С-76886. Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1/4	Назначение: здание специализированное автомобильного транспорта. Одноэтажное кирпичное строение, 1987 года постройки. Общая площадь 411,7 кв. м <i>Составные части и принадлежности: две пристройки.</i>		
	Здание, инв. №343/С-76887. Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Буденного, 1/5	Назначение: здание специализированное иного назначения. Одноэтажное кирпичное строение, 1987 года постройки. Общая площадь 304,3 кв. м		

Земельный участок для обслуживания зданий на праве постоянного пользования площадью 0,8391 га, с кадастровым номером 325450100001017024. Имеются ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные на территориях, подверженных радиоактивному загрязнению, площадью 0,8391 га; в охранных зонах электрических сетей, площадью 0,0533 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством.

Шаг аукциона – 5%. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23. Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 8 ноября 2017 г. включительно. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются.

В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, а также индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внешние задаток по заявлению лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 09.00 до 10.00 9 ноября 2017 г. Допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к победителю, признается единственный зарегистрированный участник, выразивший согласие купить Объекты по начальной цене, увеличенной на 5%.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; индивидуальный предприниматель – паспорт, копию свидетельства о государственной регистрации и его подлинник для заверения его копии организатором аукциона; представитель индивидуального предпринимателя – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидент РБ) – паспорт (руководитель – копию документа о назначении на должность), доверенность на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копии организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно предоставляют копию договора о совместном участии в аукционе с предъявлением оригинала этого договора; представитель юридического лица (нерезидент РБ) – легализованные в установленном порядке доверенности на участие в аукционе и подписание документов (руководитель – копию документа, подтверждающего назначение на должность), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовом состоянии, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с BY84ALFA30122305700080270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Минск, БИК: ALFBY2X. **Получатель платежа – РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки».** УНП 490318588. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе согласно извещению в газете «Звезда» от 25 октября 2017 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем (лицом, приравненным к победителю), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объектов. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю), Организатор торгов возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 2% от окончательной цены продажи Объектов; в течение 20 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объектов; в сроки согласно заключенному договору купли-продажи выплатить Продавцу стоимость Объектов, сформированную в установленном порядке. Если между Продавцом и Победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи Объекта, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты за Объекты, такая оплата должна быть произведена в течение 60 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи Объектов.

Извещения о предыдущих несостоявшихся торгах по данному лоту были опубликованы в газете «Звезда» от 28.06.2017г. №121 и от 08.08.2017 г. №150, от 07.10.2017 г. №194.

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23. • 8 (0232) 32-46-47; 32-00-71; 32-18-95 • www.gino.by • e-mail: info@gino.by
Продавец: ОАО «Хойникский Агросервис», 247622, Гомельская обл., г. Хойники, ул. Кирова, 27. • 8 (02346) 4-55-04; 8 (044) 515-45-22

Считать недействительными утеранные ЗАО «СК «Белросстрах» бланки квитанций и страховых полисов:

- «Квитанция о приеме наличных денежных средств (страховых взносов)» форма 1-СУ серия КС №№8677489, 3476237, 4297162, 4280804, 8672354 и серия СВ №№2264281, 0209078, 0209086, 0555566, 0564296, 0549598, 0557156, 0557157;
- полисы «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» форма 2РН, 2РП серия БИ №№1558620, 1477635, 1514871, 1540756, 1557825, 1576025, 1415608;
- полисы «Добровольное страхование грузов» форма 2РП серия ГР №№002653, 002654.

УНП 100782388

Извещение о проведении 14 ноября 2017 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белагропромбанк»

Сведения о продаваемом имуществе

Номер предмета торгов	Информация об имуществе	Площадь, кв. м	Начальная цена, руб.	Размер задатка, руб.
1	Помещение гаражного бокса №6, инвентарный №5000D/-7058351, по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, 24, 4-4. Земельный участок, кадастровый №500000000006001206, площадью 0,0803 га; назначение участка – эксплуатация и обслуживание здания склада и гаражей	21,0	10080,00	1 008,00

Продавец имущества: Открытое акционерное общество «Белагропромбанк», 220036, г. Минск, пр. Жукова, 3.

Организатор торгов: Консалтинговое унитарное предприятие «Агробизнесконсалт», 220123, г. Минск, ул. В. Хоружей, 22, к.1703.

Торги проводятся в форме аукциона в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и условиями проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белагропромбанк».

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет Консалтингового унитарного предприятия «Агробизнесконсалт» №BY32BAPB3012201310018000000 в ОАО «Белагропромбанк», г. Минск, код BAPB3012201310018000000 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в условиях проведения торгов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся 14 ноября 2017 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 22-1703.

Принем документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 26.10.2017 по 10.11.2017 включительно в рабочие дни с 08.30 до 12.30 и с 13.15 до 17.30 (по пятницам – до 16.15) по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 22-1703.

Получить дополнительную информацию и ознакомиться с документацией по условиям и предметам торгов можно на сайте www.torgi.agroconsult.by, mail: torgi@agroconsult.by

Телефоны для справок: ОАО «Белагропромбанк» Главный специалист отдела обеспечения деятельности банка – Милькото Михаил Евгеньевич, тел. 8 (029) 326 40 03. Организатор аукциона: Tel/Fax 8 (017) 399 66 39, GSM VEL 8 (029) 816 64 46, GSM MTS 8 (044) 540 64 46

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика	Автомобиль ГАЗ 331043 (грузовой специальной фургона-рефрижератор разрешенной массой 7 400 кг), 2006 г. в., № рамы 33104360061598, 33104360912886, г.о.с. №АВ 0577
Начальная цена продажи	7 015,20 руб. (семь тысяч пятнадцать рублей двадцать копеек) с учетом НДС
Сумма задатка	700 руб. (семьсот рублей)
Условия аукциона	Без условий
Продавец	ОАО «Лиданефтепродукт», 231300, г. Лида, пр-т Победы, 127, 8-0154-550-808
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия оплаты	100% предоплата за приобретаемый объект
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	У44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 27 ноября 2017 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 21 ноября 2017 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <http://grodnoino.by>

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 11.07.2017 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница).

Последний день приема заявлений – 8 ноября 2017 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <http://grodnoino.by>

Закрытое акционерное общество «Небанковская кредитно-финансовая организация «ИНКАСС.ЭКСПЕРТ»

220005, г. Минск, бульвар им. Мулявина, 6, 501, тел. +375 (17) 359 74 88, факс +375 (17) 316 23 03, inbox.nkfo@incass-expert.by, www.incass-expert.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2017 года

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2017	01.01.2017
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	39 943	42 925
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	0	0
4	Средства в Национальном банке	1103	1 531	6
5	Средства в банках	1104	6 443	3 664
6	Ценные бумаги	1105	0	0
7	Кредиты клиентам	1106	0	0
8	Производные финансовые активы	1107	0	0
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	0	0
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	1 947	2 082
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	0	0
12	Отложенные налоговые активы	1111	0	0
13	Прочие активы	1112	2 660	3 091
14	ИТОГО активы	11	52 524	51 768
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
16	Средства Национального банка	1201	0	0
17	Средства банков	1202	45 364	44 968
18	Средства клиентов	1203	10	0
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	0	0
20	Производные финансовые обязательства	1205	0	0
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	0	0
22	Прочие обязательства	1207	1 535	1 806
23	ВСЕГО обязательств	120	46 909	46 774
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
25	Уставный фонд	1211	3 711	3 711
26	Эмиссионный доход	1212	0	0
27	Резервный фонд	1213	142	6
28	Фонд переоценки статей баланса	1214	0	0
29	Накопленная прибыль	1215	1 762	1 277
30	ВСЕГО собственный капитал	121	5 615	4 994
29	ИТОГО обязательств и собственный капитал	12	52 524	51 768

ОТЧЕТ о прибылях и убытках на 1 октября 2017 года

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2017	01.10.2016
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	170	412
2	Процентные расходы	2012	0	0
3	Чистые процентные доходы	201	170	412
4	Комиссионные доходы	2021	427	118
5	Комиссионные расходы	2022	278	73
6	Чистые комиссионные доходы	202	149	45
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	0	0
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(3)	8
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	2	(1)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	0	0
11	Чистые отчисления в резервы	207	(2)	289
12	Прочие доходы	208	18 202	19 005
13	Операционные расходы	209	17 178	15685
14	Прочие расходы	210	119	74
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	1 225	3 421
16	Расход по налогу на прибыль	212	603	1083
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	622	2 338
18	Сведения о прибыли на одну акцию в рублях			
19	Базовая прибыль на простую акцию			
20	Разводненная прибыль на простую акцию			

Председатель Правления

Э. Г. Гонтарь

Главный бухгалтер

Е. М. Грибанова

Дата подписания: 9 октября 2017 года

<http://www.incass-expert.by/wps/portal/nkfo/company/reports>
<https://www.bps-sberbank.by/online/ru.about.pokazatel>

ЗАО «Небанковская кредитно-финансовая организация «ИНКАСС.ЭКСПЕРТ» зарегистрировано в Национальном банке Республики Беларусь 27.11.2015 г. УНП 807000255.

ОАО «Белагропромбанк» сообщает, что с 27.11.2017 для договоров срочного безотзывного банковского вклада (депозита) «Премиум безотзывный», заключенных в период: с 13.02.2017 по 13.06.2017 в белорусских рублях, размер процентной ставки будет составлять на срок хранения 95–184 дней – 8%, 185–369 дней – 9%, 370–735 дней – 12% годовых; с 13.02.2017 по 03.09.2017 в долларах США и евро, размер процентной ставки будет составлять на срок хранения 95–184 дней – 2%, 185–369 дней – 2,5%, 370–735 дней – 3,5% годовых. С 27.11.2017 для договоров срочного отзывного банковского вклада (депозита) «Премиум отзывный», заключенных в период с 13.02.2017 по 03.09.2017 в долларах США и евро, размер процентной ставки будет составлять на срок хранения 35–94 – 1%, 95–184 дней – 1,5%, 185–369 дней – 2%, 370–735 дней – 2,5% годовых.

ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136

www.belapb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности №2 13.01.2017, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. №413/С-18172 (назначение – здание специализированное розничной торговли 2 29 03, наименование – торговое здание «Универмаг» с подвалом), площадью 3870,4 кв. м, расположенное по адресу г. Свислочь, ул. Ленина, 23
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 425250100001001734, площадью 0,5356 га (назначение – земельный участок для размещения объектов розничной торговли 1 16 03), расположенный по адресу г. Свислочь, ул. Ленина, 23
Начальная цена продажи	566 000 руб. (пятьсот шестьдесят шесть тысяч рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	28 300 руб. (двадцать восемь тысяч триста рублей)
Условия аукциона	Аукцион без условий
Продавец	Свислочьский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231969, г. Свислочь, ул. Комсомольская, 6, тел. 3-50-22
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 14 ноября 2017 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Догляд саду ў восеньскі перыяд складаецца з комплексу работ, якія абавязкова трэба праводзіць у тэрмін і па ўсіх правілах.

ВОСЕНЬСКІ ДОГЛЯД САДУ

У верасні-кастрычніку рэкамендуецца здымаць лоўчыя паясы з дрэў і прыбіраць усе тыя плады, што засталіся на зямлі або прыпсаваныя.

Догляд плодowych дрэў у кастрычніку заключаецца ў дбайнай праверцы раслін, абразанні і выдаленні парасткаў і ваўчоў, а таксама пабелцы штамбаў.

У лістападзе неабходна сабраць і спаліць апалыя або зрэзаныя галіны і лісце.

Пасля збору ўраджаю абавязкова правядзіце апошняю падкормку саду.

У якасці сухога ўгнаення можна ўнесці суперфасфат з разліку 100 г на 1 кв. м прыствольнага круга і калійныя ўгнаенні з разліку 50 г на 1 кв. м. Пасля правядзення падкормкі глебу ў прыствольным крузе варта атуліць пластом скошанай травы — яна будзе выконваць ролю мульчы.

Абрэзка

Восенню ў садзе праводзяць санітарную абрэзку. Яна заключаецца ў выдаленні з дрэва ўсіх слабых і скрыжаваных парасткаў, а таксама зламных і падсохлых галін. Гэта трэба рабіць таму, што на такіх галінках могуць хавацца шкоднікі або ўзбуджальнікі хвароб.

Яблыні, грушы, слівы і іншыя плодovыя дрэвы вельмі зручна абразіць менавіта ўвосень, пасля збору плоду. Звычайна абразіць дрэвы можна да першых замаразкаў. У лістападзе ўжо не варта трывожыць расліны: для гэтага ўжо доволі холадна.

Каб усё зрабіць правільна, уважліва аглядыце дрэвы, пераканайцеся, што галіны кожнага растуць правільна і не ствараюць перашкод адна адной. Усё, што перашкаджае, можна выдаліць. Сфарміраваць крону дрэва можна пры дапамозе секатара (зрэзае галінкі дыяметрам да 26 мм) і сучкарэза (зрэзае галіны дыяметрам да 40 мм).

Ваўчкі — гэта моцныя парасткі з вялікім лісцем і слабаразвітымі пупышкамі. Часцей за ўсё яны ўтвараюцца на старых шкілетных галінах. Звычайна ваўчкі вырастаюць са спячых пупышак, пачынаючы актыўна развівацца. Чым жа так небяспечныя ваўчкі? Яны адбіраюць у дрэва сілу, загушчаючы яго крону, і на іх ніколі не завязваюцца плады.

Ваўчкі вырастаюць на маладой плодovай культуры пасля таго, як дрэва было пашкоджана. Напрыклад, вы зрэзалі вялікую галіну ці яна зламалася са-

Чырвонымі стрэлкамі паказаны ваўчкі.

ма. У старых плодovых дрэў парасткі, якія жывуць, могуць з'явіцца пасля абрэзкі. Таксама справакаваць рост ваўчоў можа празмерная падкормка азотным угнаеннем і багаты паліў.

Пазбавіцца ад ваўчоў можна з дапамогай абрэзкі. Яе мета ў гэтым выпадку — не толькі прарэзаць і асвятліць крону дрэва, але і сфарміраваць новыя маладыя галінкі, накіраваць іх па такой траекторыі, каб яны не загушчалі крону. Выдаліць галінкі, якія жывуць, унутры кроны трэба на кольца. Пасля зрэзання ваўчоў раны на дрэве трэба апрацаваць садовым варавам.

Абарона кары

Рэзкія перапады тэмпературы пры змене надвор'я часта прыводзяць да таго, што на кары плодovых дрэў узнікаюць расколіны (маразабоіны). Разломы гэтыя доволі глыбокія і наносзяць раслінам істотную шкоду. Акрамя таго, расколіны могуць узнікнуць пад дзеяннем актыўнага сонца (сонечныя апёкі), моцнага ветру або начных халадоў. Таксама прычынай з'яўлення расколін на кары могуць стаць шкоднікі плодovых культур.

Каб абараніць дрэвы, восенню ствалы трэба пакрываць пабелкай або адмысловым ахоўным валакном. Гэта робіцца для таго, каб засцерагчы ствол ад прамых сонечных прамянёў. Пабелку можна прыгатаваць самастойна. Для гэтага развядзіце ў 10 л вады 2,5 кг вапны, 0,5 кг меднага купарвасу для дэзынфекцыі і 0,1 кг сталярнага клею для больш трывалага «счэплення» з карой.

Каб абараніць дрэвы ад пашкоджання насякомымі або грызунамі, неабходна выкарыстоўваць спецыяльныя ахоўныя сеткі, якімі абмотваюць ствол.

Падкормка

Восеннюю падкормку дрэва праводзяць пасля ўборкі ўраджаю. Яна выконваецца для паляпшэння глебы, якая вычарпалася за сезон. Увосень

плодovыя дрэвы трэба падкормліваць фосфарна-калійнымі ўгнаеннямі, пажадана без азоту.

Фосфарныя ўгнаенні. Сярод фосфарных угнаенняў у продажы часцей за ўсё сустракаецца суперфасфат і амафос. Суперфасфат бывае просты і двайны. Мэтазгодней выбіраць двайны, паколькі ён змяшчае ў два разы больш аксід фосфару і менш гіпсу.

Амафос — больш канцэнтраваны прэпарат, але для восення падкормкі сада ён не вельмі падыдзіць, паколькі ў ім змяшчаецца высокая доза азоту. Гэта ўгнаенне лепш выкарыстоўваць вясной.

Калійныя прэпараты. Галоўнымі калійнымі ўгнаеннямі з'яўляюцца сернакіслы і хлорысты калій. Абодва гэтыя прэпараты змяшчаюць аднолькавы працэнт аксід калію. Хлорысты калій таннейшы, але ў ім ёсць хлор, які можа прыгнятаць садовыя культуры. Праўда, такое ўздзеянне ён аказвае ў асноўным на кусты, дрэвы ж ад яго не пакутуюць.

Фосфарна-калійныя ўгнаенні. Існуе таксама вельмі добрае змяшанае ўгнаенне — монакалійфасфат, які змяшчае 52% фосфару і 34% калію. Перавага гэтага саставу ў тым, што ён цалкам засвойваецца раслінамі. Аднак і каштаваць гэта ўгнаенне будзе даражэй, чым іншыя фосфарна-калійныя падкормкі. Таму яго можна выкарыстоўваць, калі трэба падкарміць пераборлівыя культуры, якія не вельмі добра зімуюць.

Угнаенні ўносяць у прыствольныя кругі — пад карані дрэў. Пазакаранёвая падкормка ў гэты час года бескарысная. Ад таго, якія ўгнаенні вы выбіраеце (вадка ці сухія), залежыць прычыні іх унясення.

Вадкія ўгнаенні ўносяць у спецыяльныя канаўкі, зробленыя ў прыствольным крузе вакол дрэва. Чым больш раўчоў — тым лепшы эфект.

Для ўнясення сухіх угнаенняў спачатку трэба зняць верхні пласт глебы (1—2 см) у прыствольным крузе, раўнамерна размеркаваць угнаенні і вярнуць зямлю назад.

Увосень лепш за ўсё ўжываць другі варыянт падкормкі, паколькі так угнаенні будуць засвойвацца раслінамі паступова, паступаючы да каранёў разам з растальным снегам. Вадкія саставы больш эфектыўныя вясной і летам.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.56	17.50	9.54
Віцебск	7.49	17.37	9.48
Магілёў	7.47	17.40	9.53
Гомель	7.40	17.41	10.01
Гродна	8.11	18.06	9.55
Брэст	8.08	18.10	10.02

Месяц

Першая квадра
25 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Казярога.

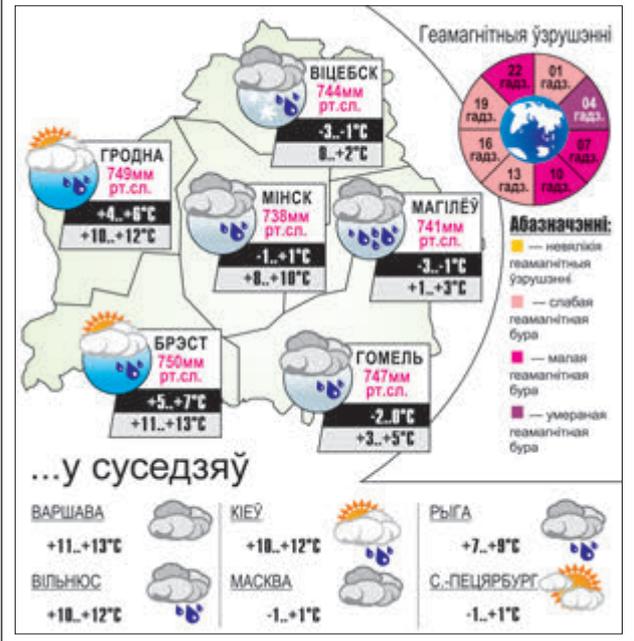
Імяніны

Пр. Аляксандра, Івана, Кузьмы, Марціна, Мікалая.
К. Дар'і, Інгі, Пятра.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Мужчына — як фламатар: наліваеш унутр спірт — і адразу ажыў!

— Мне мама казалася, што трэба заўсёды прыкідвацца, таму што мужчыны стараюцца.

— А мне тата казаў, што можна і не старацца, усё роўна жанчыны прыкідваюцца.

Усім пакупнікам «Энцыклапедыі грыбоў», выдадзенай у гэтым годзе.

У апісанні грыба №10 на старонцы 20 выяўленая па-

мылка друку. Замест «ядомы» трэба чытаць «смяротна атрутны».

Усім уладальнікам энцыклапедыі, якія засталіся ў жывых, варта ўнесці ў яе выпраўленне.

Адзін бацька, калі яго спыталі, што ён можа зрабіць для школы, адказаў:

— Распацаць крмінальную справу!

Наступныя 11 гадоў адміністрацыя не турбавала яго просьбамі аб матэрыяльнай дапамозе.

Вось яно - шчасце!!!

canatura.ru

Даты	Падзеі	Людзі
25 КАСТРЫЧНІКА		
1825 год — дата нараджэння Іагана Штрауса, аўстрыйскага кампазітара, скрыпача і дырыжора, стваральніка класічнага тыпу венскага вальса. Аўтар вальсаў «На цудоўным блакітным Дунаі», «Казкі венскага лесу», «Веснавыя галасы», 16 аперэт, у тым ліку «Лятучая мыш», «Цыганскі барон» і іншых. Выступаў як дырыжор у многіх краінах свету.		
1922 год — у Савецкай Расіі закончылася Грамадзянская вайна, узброены канфлікт, які разгарнуўся ў маштабах усёй краіны паміж савецкімі і антыбальшавіцкімі ўзброенымі сіламі. Да пачатку 1920 года бальшавікі захапілі ўладу на асноўнай частцы тэрыторыі былой Расійскай імперыі. З сакавіка 1920 года асноўная барацьба паміж «чырвонымі» і «белымі» праходзіла на ўсходніх краінах. У чатыры гадзіны дня 25 кастрычніка 1922 года часці Народна-рэвалюцыйнай арміі Далёкаўсходняй рэспублікі пад камандаваннем І. Убарвіча ўвайшлі ва Уладзівасток. Караблі з рэшткамі японскіх і белагвардзейскіх войскаў пакінулі горад за дзве гадзіны		
		да гэтага. І хоць узяцце Чырвонай Арміяй Уладзівастока традыцыйна лічыцца датай заканчэння вайны, аднак асобныя баі вяліся яшчэ прыкладна год, а некаторыя беларытызанскія атрады дзейнічалі яшчэ некалькі гадоў.
		1947 год — нарадзіўся (пасёлак Рафалаў Брагінскага раёна) Уладзімір Мікалаевіч Бель, беларускі вучоны ў галіне оптыкі, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар, член-карэспандэнт АН Беларусі. Аўтар навуковых прац па лінейнай і нелінейнай крысталаоптыцы. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, Дзяржаўнай прэміі Беларусі.
		1952 год — нарадзіўся (г. Мінск) Аляксандр Кірылавіч Карабанаў, беларускі геолаг і географ, доктар геалагічна-мінералагічных навук, член-карэспандэнт НАН Беларусі. Аўтар навуковых прац па неатэктоніцы і геадынаміцы, геамарфалогіі, геалогіі кайназой тэрыторыі Беларусі і суседніх рэгіёнаў.

Было сказана

Уладзімір МАРУК, пісьменнік, публіцыст:
«Час, што ніяк не спыніць, — Ведае ўсё: ён ад Бога найпершы вярну».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэк 63850. Зак. № 3967.

Нумар падпісаны ў 19.30
24 кастрычніка 2017 года.

М	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
П	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Да ўрача — праз інтэрнэт

2 стар.

Узважым вясковую «жыроўку»

4 стар.

А вы набылі бацькам апавяшчальнік?

8 стар.

ТЭМА ТЫДНЯ

ГАРАЧЫ ЧАС ДЛЯ КАМУНАЛЬНІКАЎ

У ЛЮБОЙ НЕЗРАЗУМЕЛАЙ СІТУАЦЫІ ЗВЯРТАЙЦЕСЯ Ў СЛУЖБУ 115

Фота: Анастасія КУЦІШЧУК

ТРЫ лічбы тэлефоннага нумара адзінай дыспетчарскай службы 115 за апошнія два гады настолькі шчыльна заселі ў свядомасці мінчан, што, здаецца, нават сярод ночы любы жыхар сталіцы назаве іх без запінкі. У найбліжэйшай будучыні вывучыць кароткі нумар і электронны адрас партала 115.бел

даўдзецца і тым, хто жыве ў іншых буйных гарадах Беларусі, у Віцебску служба таксама пачала работу. Мы пагаварылі з мінчанамі, каб даведацца іх меркаванні аб новаўвядзенні, якое надзіва хутка стала цалкам звыклым, але як тэма для актыўнага абмеркавання сваю актуальнасць не страціла.

5 стар.

КАНТРОЛЬ ЯКАСЦІ

АРЫФМЕТЫКА ПАДВОРКА

Кавалак хлеба і кубак малака — для нашых бабуль і дзядуль гэта была няхітрая, але смачная страва. І сёння яшчэ захавалася ўяўленне пра дамашняе малако як пра незвычайны прадукт, з асаблівым смакам і ўласцівасцямі. Але і вытворцы на малочных камбінатах маюць што сказаць у абарону тавару. Мы распыталі абодва бакі не толькі пра густы, але і пра якасць.

ПРАВЕРКА ПАЧЫНАЕЦЦА ЯШЧЭ НА ВАРОТАХ

На малаказавод прадукцыя трапляе з дзвюх крыніц — ад жывёлагадоўчых прадпрыемстваў і ад уласнікаў — гаспадароў, якія трымаюць карову, а лішкі малака здаюць дзяржаве. **Надзея УЛІЗЬКО, начальнік лабараторыі Маладзечанскага малочнага камбіната**, расказвае, што падыход да сыравіны ў спецыялістаў аднолькавы.

— Праверка прадукту пачынаецца яшчэ на этапе, калі малаказборшчык праязджае праз кантрольны пост. Кантралёр харчовай прадукцыі аглядае цыстэрну і сочыць, каб пломба на ёй не была пашкоджана. Апламбаванне праводзяць альбо на ферме пасля загрузкі малака, альбо сам

індывідуальны прадпрымальнік у канцы маршруту, калі гаворка ідзе пра збор сыравіны ад насельніцтва. З парушанай пломбай машыну проста не пускаць на малаказавод.

Непасрэдна сам аналіз, як мы яго ўяўляем, пачынаецца, калі лабарант бярэ з кожнай секцыі цыстэрны (а ў малаказавозе іх тры) аднолькавую колькасць «пробнікаў». Спецыялісты праводзяць фізіка-хімічны, арганалептычны аналіз, а таксама адсочваюць адсутнасць антыбіётыкаў. Прадукцыя праходзіць кантроль па паказчыках кіслотнасці, масавай долі тлушчу і бялку, шчыльнасці, тэмпературы... Работнікі малаказавода нават вызначаюць такія характэрныя для кожнай партыі параметры, як смак і пах. Дарэчы, па фізіка-хімічных паказчыках і на адсутнасць антыбіётыкаў змесціва цыстэрны ад прадпрыемства правяраюць двойчы, як на заводзе, так і на сельгаспрадпрыемстве — перад тым, як заліць у бочку. Калі аналізы здавальняючыя, то малако ідзе на наступную перапрацоўку.

АГІТАЦЫЯ СУПРАЦЬ АНТЫБІЁТЫКАЎ

Старшыня Савета дэпутатаў Валожынскага раёна Сяргей ГЛІНСКІ кажа, што сёлета гаспадары трымаюць на падвор'ях 783 каровы. Для параўнання, у мінулым годзе

Ці ёсць розніца паміж двума малочнымі берагамі?

колькасць галоў была на 101 адзінку большая. Гаспадары ўсё радзей імкнучца заводзіць буйную жывёлу, і «рагулі» паступова саступаюць месца козам. Моладзь з'язджае ў гарады, а людзям пажылога веку часта клопат пра карову не па сілах.

8 стар.

АД ПАЛІТЫКІ ДА РЫБАЛОЎСТВА

Міхаіл Мясніковіч правёў
сустрэчу з паслом Ірана

Старшыня Савета Рэспублікі
Нацыянальнага сходу Беларусі
Міхаіл МЯСНІКОВІЧ правёў сустрэчу
з Надзвычайным і Паўнамоцным
Паслом Ісламскай Рэспублікі
Іран у Рэспубліцы Беларусь
Мастафой Авейсі.

Падчас сустрэчы асноўная ўвага была аддадзена двухбаковаму супрацоўніцтву, уключаючы гандлёвыя, эканамічныя і палітычныя пытанні, а таксама абмену дэлегацыямі паміж дзвюма краінамі. Бакі таксама разгледзелі вынікі апошніх перагавораў дзвюх краін паміж эканамічнымі дэлегацыямі дзяржаў у такіх галінах, як сельская гаспадарка, ахова здароўя, медыцынскае абсталяванне і рыбалоўства.

УДАСКАНАЛІЦЬ НАВУКОВУЮ СФЕРУ

У верхняй палаце выпрацавалі
прапановы па паляпшэнні
дзеясці галіны

У Савеце Рэспублікі пад
кіраўніцтвам старшыні Савета
Рэспублікі Нацыянальнага сходу
Міхаіла Мясніковіча адбылася нарада,
у якой узялі ўдзел кіраўнікі падгруп
і члены міжведчаснай рабочай
групы для выпрацоўкі прапаноў
па ўдасканаленні навуковай сферы
Рэспублікі Беларусь.

У ходзе мерапрыемства абмеркаваны пытанні, якія датычацца навуковай, навукова-тэхнічнай і інвацыійнай дзейнасці, навуковага забеспячэння перспектывага развіцця рэальнага сектара эканомікі і прыярытэтаў сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на сярэдне- і доўгатэрміновую перспектыву, падрыхтоўкі, атэстацыі і замацавання кадраў найвышэйшай навуковай кваліфікацыі, кіравання навуковай сферай і яе фінансавання, матэрыяльнага і пенсійнага забеспячэння навукоўцаў і прафесарска-выкладчыцкага складу.

ПРАГНОЗЫ І РЕГУЛЯВАННЕ

Сенатар узяў удзел
у міжнароднай канферэнцыі

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета
Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце
і фінансах Уладзімір ПАНЦЮХОЎ
прыняў удзел у XVIII Міжнароднай
навуковай канферэнцыі «Праблемы
прагназавання і дзяржаўнага
рэгулявання сацыяльна-эканамічнага
развіцця», якая прайшла ў
Навукова-даследчым эканамічным
інстытуце Міністэрства эканомікі
Беларусі.

Парламентарый выступіў з дакладам на тэму «Аб удасканаленні інвестыцыйнага і бюджэтнага заканадаўства ў Рэспубліцы Беларусь». На канферэнцыі таксама абмяркоўваліся пытанні рэалізацыі Мэт устойлівага развіцця на нацыянальным і рэгіянальным узроўнях, структурнай і макраэканамічнай палітыкі, павышэння эфектыўнасці знешне-эканамічных адносін, рэгулявання сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, эфектыўнасці выкарыстання чалавечага патэнцыялу, павышэння канкурэнтаздольнасці рэальнага сектара эканомікі, інвацыійна-інвестыцыйнага развіцця эканомікі і іншых.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by

ПЕРАВАГІ СЕЛЬСКАГА ЖЫЦЦЯ: ад мары да рэальнасці

Савет Рэспублікі працуе над дарожнай картай сацыяльнага развіцця вёскі

Аб гэтым заявіла старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Ірына СТАРАВОЙТАВА на форуме «Роля інтэлігенцыі ў развіцці сацыяльнай сферы вёскі», падчас якога ўдзельнікі абмеркавалі перспектывы развіцця малых населеных пунктаў, занятасці сельскага насельніцтва, пытанні медыцынскага, сацыяльнага і бытавога абслугоўвання, а таксама адукацыі.

— Упершыню Савет Рэспублікі праводзіць такі форум з удзелам сельскай інтэлігенцыі. На яго запрошаны настаўнікі, урачы, работнікі сельскай гаспадаркі, прадстаўнікі выканаўчай улады. Такая адкрытая размова дазволіць нам сфармуляваць нешта накшталт рэзалюцыі, якая стане дарожнай картай для заканадаўчай работы нашых сенатараў, — падкрэсліла Ірына Старовойтава. — Ужо цяпер удзельнікі форуму адзначаюць, што вельмі шмат зроблена па развіцці сацыяльнай інфраструктуры ў вёсцы. Пабудаваны аграгарадкі, фактычна вырашаны пытанні са школьнымі ўстановамі, ажыццёўлена газіфікацыя, працуюць цэнтры культуры, развіваецца агра- і экатурызм. Нам ёсць чым ганарыцца, але хапае пытанняў і праблем, якія трэба вырашыць.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Віктар СІРЭНКА раскажаў, што парламентарый вывучаць пытанні прадастаўлення жылля маладым спецыялістам. Акрамя таго, будзе разгледжана магчымасць зніжэння падатковай нагрукі на выпускнікоў навучальных устаноў, якія трапілі ў вёскі па размеркаванні. Дарэчы, часцей за ўсё да Віктара Сірэнкі як намесніка старшыні Мінскага абласнога выканаўчага камітэта моладзь звяртаецца з бытавымі пытаннямі.

Віктар Сірэнка таксама падзяліўся статыстыкай: паводле яго слоў, сёння ў Мінскай вобласці застаецца каля 60% маладых спецыялістаў, якія ўпершыню трапілі на работу пасля ўніверсітэта за межы райцэнтраў. «Мы павінны разглядаць ужо не трохгадовую «аселасць» маладых спецыялістаў — мы хочам глядзець далей і вывучыць пяцігадовы тэрмін», — дадаў парламентарый.

Адным з найважнейшых кірункаў развіцця сацыяльнай сферы вёсак з'яўляецца захаванне культурных традыцый, упэўнены член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Мікалай АЛДАНАЎ. Паводле яго слоў, асабліваю ўвагу трэба ўдзяліць развіццю дзіцячай творчасці ў вёсках. «Цікавых ідэй у кожным рэгіёне шмат, гэтым вопытам проста трэба дзяліцца. Максімальна выкарыстоўваць патэнцыял прадстаўнікоў інтэлігенцыі, якія сышлі на заслужаны адпачынак, але яшчэ поўныя сіл і гатовыя быць ініцыятарамі новых праектаў», — дадаў Мікалай Алданаў.

Асновай якаснага развіцця вёсак павінна стаць інфраструктура — гэта і дзіцячы сад, і школа, і бальніца, і ўстанова культуры. Падобны комплекс зацікавіць многіх людзей, паспяхова прыклады ёсць і ў нашай краіне, дадаў Мікалай Алданаў. «Ёсць такая практыка, калі маладому чалавеку даплачваюць за ўзрост, за актыўны ўдзел у грамадскім жыцці, за адмову ад курэння, за перамогі яго дзяцей у якіх-небудзь конкурсах і алімпіядах. Такі падыход кіраўніка можа стварыць належныя ўмовы, пры якіх нават гараджане будуць імкнуцца ў вёску», — упэўнены парламентарый.

Удзельнікі форуму азнаёміліся з работай ААТ «Азярыцкі-Агра» ў аграгарадку Слабада Смалявіцкага раёна, дзе мелі магчымасць падзяліцца вопытам і бачаннем тых ці іншых аспектаў. Пасля гэтага ў Савеце Рэспублікі ад-

былося пленарнае пасяджэнне пад кіраўніцтвам старшыні Савета Рэспублікі Міхаіла МЯСНІКОВІЧА.

— Інтэлігенцыя адводзіцца асабліва роля ў развіцці вёскі. Настаўнікі і ўрачы, ветэрынары і аграномы, работнікі культуры і прадстаўнікі іншых прафесій, якія працуюць у сельскай мясцовасці, — гэта адзіная каманда. Ад іх адносін да працы, паводзін, актыўнасці залежыць сацыяльная атмасфера ў вёсцы. Патрэбна і самаарганізацыя, — адзначыў Міхаіл Мясніковіч. — Ёсць задачы, якія патрабуюць сумеснай карпатлівай працы. Нам усім варта стварыць такія ўмовы, каб перавагі сельскага жыцця сталі відавочнымі.

Афіцыйная пазіцыя дзяржавы такая: у тэрыторыі павінны развівацца раўнамерна. Адпаведна, і гараджанам, і сельскім жыхарам павінен быць даступны адзіны пакет сацыяльных выгод. Міхаіл Мясніковіч дадаў, што бачыць недахопы ў сферы паслуг, таксама яго хвалюе адток спецыялістаў з вёсак. «Але галоўнае, што змяняецца маральна-псіхалагічная абстаноўка. Знікае адчуванне нейкай безвыходнасці вёскі. Няхай гэта не матэрыяльная, але, пагадзіцеся, важная катэгорыя. Мясцовыя ўлады павінны ўлічваць гэта ў сваёй рабоце, не лічыць гэта дробязцю», — падкрэсліў старшыня Савета Рэспублікі.

Міхаіл Мясніковіч паабяцаў удзельнікам форуму, што члены Савета Рэспублікі будуць ўлічваць у заканадаўчым працэсе выказаныя прапановы і ідэі. «Сучаснаму грамадству для развіцця патрэбныя сучасныя сігналы, актуальныя павестка. Каб узяць усё лепшае, напрацаванае папярэднімі пакаленнямі, ініцыяваць і ў законах замацаваць новыя разумныя і эфектыўныя кірункі развіцця беларускай грамадзянскай супольнасці», — дадаў спікер верхняй палаты.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
lukashevich@zviazda.by

Смалявіцкі раён.

БУДЗЬЦЕ ЗДАРОВЫ!

У ЗОНЕ ДАСТУПНАСЦІ

Усе працоўныя месцы ва ўстановах аховы здароўя
Мінскай вобласці будуць камп'ютарызаваныя да 2020 года

Сёння аўтаматызаваны працоўныя месцы амаль усіх урачоў і рэгістратры, што робіць магчымым заказ талона праз інтэрнэт не толькі ў буйных гарадах. Шэраг спецыялістаў вобласці павышаюць адукацыю падчас вэбінараў — анлайн-канферэнцый, якія ладзіць для іх Беларуская медыцынская акадэмія паслядыпломнай адукацыі. Дарэчы, даступныя ў шэрагу сітуацый і анлайн-кансультацыі спецыялістаў больш высокай кваліфікацыі. Электронны рэцэпт дзейнічае пакуль у Стоўбцах, Слуцку і Салігорску, аднак даволі хутка практыка будзе пашырана. Тэхнічныя магчымасці доступу да інтэрнэту забяспечвае Белтэлекам.

Укамплектаванасць кадрамі ва ўстановах аховы здароўя Мінскай вобласці складае сёння 75 працэнтаў, але гэта не паніжае даступнасці меддапамогі. Сёлета ў вобласці на работу выйшлі 467 маладых урачоў і 716 спецыялістаў з сярэдняй медыцынскай адукацыяй. Заклучаны 183 мэтавыя дагаворы. На працягу шасці гадоў ахову здароўя вобласці папоўняць 552 цяперашнія студэнты. Да 2020 года завершыцца пераход на арганізацыю работы па прынцыпе ўрача агульнай практыкі, чые паўнамоцтвы істотна пашыраны, паколькі яны бяруць на сябе і функцыі вузкіх спецыялістаў. За тры апошнія гады ўжо чатыры райцэнтры і ўся вясковая меддапамога перабудавалі работу такім чынам, паведамляе начальнік аддзела лячэбна-прафілактычнай дапамогі галоўнага ўпраўлення аховы здароўя Мінскага абласнога выканаўчага камітэта Вольга ЛАЗАРАВА.

Два гады ў Крупскім раёне працуе перасоўны фельчарска-акушэрскі пункт. Ён быў утвораны на базе трох стацыянарных ФАПў, тэрытарыяльна блізка размешчаных, — там абслугоўваліся 1300 чалавек. «Жыхары вельмі задаволены, — адзначае галоўны пазаштатны спецыяліст па пярвічнай медыцынскай дапамозе галоўнага ўпраўлення аховы здароўя Мінаблвыканкама Ірына ЛОБАХ. — Складзены графік выездаў так, каб у кожную вёску была магчымасць наведацца адзін-два разы ў месяц. Такім чынам, пацыенты атрымалі

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

зручную магчымасць і здаць аналіз крыві, і прайсці кардыяграму, выязджае і акушэрка. Агляды праводзяцца як непасрэдна ў аснашчаным усім неабходным аўтамабілі, так і ў хатніх умовах».

У наступным годзе Уздзенская цэнтральная раённая бальніца будзе практыкаваць работу перасоўнага тэлемерыцынскага комплексу, аснашчанага ультрагукавым абсталяваннем, сучаснай лабараторыяй. Ён будзе выязджаць ва ўсе аддаленыя вёскі раёна.

Дапамогу на вёсцы аказваюць у Мінскай вобласці 386 ФАПў, 39 участкавых бальніц, 153 амбулаторыі. Ва ўсіх вясковых амбулаторыях працуюць ужо ўрачы агульнай практыкі — універсальныя спецыялісты, якія аказваюць прафілактычную і лячэбную меддапамогу даросламу і дзіцячаму насельніцтву, праводзяць пярвічныя агляды дзяцей для паступлення ў дашкольныя ўстановы. Яны валодаюць неабходнымі для пярвічнага агляду ведамі ў галіне неўралогіі, афтальмалогіі, отарыналарынгалогіі, хірургіі.

Нягледзячы на тое, што, паводле ўстаноўленага сацыяльнага стандарту, адзін ФАП павінен абслугоўваць 800—1000 чалавек, ёсць і такія, дзе абслугоўваюцца ўсяго каля 300—350. З раённых паліклінік і бальніц на ФАПы рэгулярна для правядзення кансультацый выязджаюць урачы. Фельчары павышаюць адукацыю паводле сучасных патрабаванняў. Часам побач з імі працуюць і памочнікі ўрача.

На першым этапе аказання меддапамогі незалежна ад таго, у гарадской або сельскай мясцовасці мы пражываем, на аднаго чалавека з бюджэту выдаткоўваецца 308 рублёў у год. На Міншчыне доля сельскага насельніцтва складае 43 працэнт (па краіне 22 працэнт). З 1990 года ў вобласці захоўваецца адмоўны прырост насельніцтва. Летась паказчык смяротнасці склаў 13,9 на 100 тысяч насельніцтва, а нараджальнасць — 13,4.

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

НАД ЧЫМ ПРАЦУЕМ?

«ДОБРЫ ЗАКОН — ТОЙ, ШТО ПАЛЯПШАЕ ЖЫЦЦЁ»

Сенатар — аб інвестыцыйным клімаце ў краіне і аб рэспубліканскім бюджэце на наступны год

ВОСЕННЮ ў парламенце толькі і размоў, што пра бюджэт — дакумент, які ў пэўнай меры вызначыць фінансавае жыццё краіны на наступны год. Але перш чым ён будзе рэалізаваны, яму належыць прайсці не адно заканадаўчае кола. Мы распыталі Уладзіміра ПАНЦЮХОВА, старшыню Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, аб тым, што неабходна дапрацаваць у бюджэтным пакеце, а таксама пра тое, як складаецца інвестыцыйны клімат у нашай краіне.

— Гэтай восенню перад парламентам стаяць два ключавыя кірункі. Гаворка ідзе пра ўдасканаленне інвестыцыйнага заканадаўства і бюджэт на 2018 год. Прэзідэнт нашай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка ў сваім звароце да беларускага народа і Нацыянальнага сходу ў красавіку 2017 года назваў прыцягненне інвестыцый разам з нарошчваннем экспарту жыццёвай неабходнасцю.

Статыстыка такая, што з 2011 года доля інвестыцый у асноўны капітал скарацілася ў 1,6 раза (з 32,1% у 2011 годзе да 19,8% у 2016-м). Аб'ём прамых замежных інвестыцый у беларускую эканоміку таксама скараціўся ў 1,6 раза (з \$11,1 млрд да \$6,9 млрд). Актуальным пытаннем застаецца і якаснае змяненне структуры інвестыцый у асноўны капітал. Калі ў 2011 годзе доля машын і абсталявання ў тэхналагічнай структуры інвестыцый складала 45,3%, то ў 2016 годзе — 35,7% (першае паўгоддзе 2017-га — 36,7%), што абумоўлівае зніжэнне аддачы ад інвестыцый.

Часта даводзіцца чуць шмат прыгожых слоў пра прывабныя ўмовы для інвестара, стварэння ў нашай краіне. І тут я зноў прывяду цытату са звароту кіраўніка дзяржавы: «Калі ўсе ўмовы створаны, то чаму аб'ёмы інвестыцый скарачаюцца? Дзе мы недапрацоўваем?» Чаму інвестыцыйны клімат у нас, на жаль, рэальна горшы, чым сітуацыя ў эканоміцы? Разуменне неабходнасці і важнасці інвестыцый, у тым ліку замежных, у рэальны сектар эканомікі ў дзяржаўных органаў сфарміравана. Аднак сёння інвестыцыйны працэс мае ў большай ступені пасіўны характар.

Менавіта таму нам варта перабудоўваць работу з інвестарамі, нацэльваючы яе на вынік, узмацняючы нашы канкурэнтныя перавагі, каб інвестар разумеў — укладанні ў Рэспубліку Беларусь выгадныя і надзейныя. Пры гэтым,

на мой погляд, не варта рабіць акцэнт выключна на прэферэнцыйныя за кошт выдачы падатковых ільгот, ператвараючы краіну ў «вялікі афшор». Бо інвестыцыйная прывабнасць уключае ў сябе і палітычную стабільнасць, празрыстасць намераў і наяўнасць антыкарупцыйных механізмаў.

— Якім чынам заканадаўчая ўлада можа паўплываць на палітычнае інвестыцыйнае клімату ў краіне?

— У цяперашні час інвестыцыйную сферу ў нашай краіне рэгулююць 40 прававых актаў. Створана рабочая група па выпрацоўцы сістэмных мер па ўдасканаленні інвестыцыйнага клімату ў Рэспубліцы Беларусь пад кіраўніцтвам першага намесніка прэм'ер-міністра Беларусі Васіля Мацюшэўскага.

Аднак смелых і эфектыўных навацый у інвестыцыйным заканадаўстве да гэтага часу няма, комплексныя рашэнні не прымаюцца. Гэта сістэмны недахоп, які не дазваляе сёння выходзіць на амбіцыйныя інвестыцыйныя праекты.

Савет Рэспублікі неаднаразова прадстаўляў ва ўрад і іншым зацікаўленым канкрэтныя прапановы па ўдасканаленні заканадаўства ў інвестыцыйнай сферы. Аднак пытанне аб наяўнасці ў краіне дружалюбнай прававой сістэмы, арыентаванай на айчыннага або замежнага інвестара, і сёння з'яўляецца адкрытым.

— Што прапаноўваеце для інвестараў і ў цэлым для паляпшэння бізнес-клімату?

— Па-першае, гарантыя збыту на ўнутраным рынку часткі прадукцыі, атрыманай у выніку рэалізацыі інвестыцыйных праектаў. Для гэтага патрабуецца развіццё інстытута спецыяльных доўгатэрміновых інвестыцыйных дагавораў, калі інвестар пад прадгледжаным дагаворам абавязецельствы атрымлівае гарантыі

на дзяржаўныя закупкі тавараў, вырабленых у адпаведнасці з названым дагаворам. Пры гэтым павінна быць разуменне таго, што вытворчасць, якая з'явілася нядаўна, не можа ў першы час канкураваць з тымі замежнымі кампаніямі, якія працуюць на рынку даўно.

Па-другое, гарантыі стабільнасці пры змене заканадаўства (так званая стабілізацыйная агаворка). Патэнцыйныя інвестары павінны быць упэўненыя ў тым, што наша краіна будзе прывабным месцам для інвестыцый у доўгатэрміновай перспектыве. Мэтазгодна таксама ўвесці правіла аб тым, што нормы, якія пагаршаюць становішча інвестара, не дзейнічаюць у дачыненні да яго на працягу пэўнага перыяду часу. Пры гэтым названае правіла неабходна забяспечыць судовай абаронай, г. зн. інвестар павінен мець права звярнуцца ў суд і атрымаць імунітэт ад дзеяння такога роду нормаў.

Па-трэцяе, неабходна перагледзець меры адказнасці ў сферы інвестыцыйных адносін. Павінна быць забяспечана суразмернасць штрафных санкцый, якія налічваецца інвестарам, па інвестыцыйных дагаворах, выяўленых парушэннях, а таксама размежавана адказнасць юрыдычнай асобы і яе заснавальнікаў у выпадку эканамічнай неплацежаздольнасці (банкруцтва), г. зн. субсідыярыяная адказнасць прымяняцца не павінна.

Па-чацвёртае, трэба ўкараніць выдзяленне дадатковых стымуляў для інвестараў, якія плануюць ажыццяўляць інавацыйную дзейнасць, для ўкаранення новых тэхналогій.

Па-пятае, неабходная дэкриміналізацыя эканамічных рызык, вызваленне ад крываўнага адказнасці за шэраг парушэнняў у эканамічнай дзейнасці, адмена канфіскацыі тавару і вырукі як віду адміністрацыйнага спягнання, памяншэнне памераў штрафу за падатковыя і мытныя правапарушэнні.

Па-шостае, важна даваць камерцыйным банкам магчымасці ўдзельнічаць уласнымі рэсурсамі ў фінансаванні праектаў у ролі інвестараў, а не толькі крэдытуючых арганізацый, несці з пазычальнікам салідарную адказнасць і прымаць на сябе магчымыя рызыкі.

Па-сёмае, прапаную безумоўна выконваць прыняты ў 2015 годзе Закон Рэспублікі Беларусь «Аб

дзяржаўна-прыватным партнёрстве», якім закладзена прававая аснова для пашырэння ўзаемадзеяння дзяржавы і бізнесу.

Лічу, што названыя вышэй прапановы неабходна актыўна рэалізоўваць, у тым ліку шляхам унясення змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб інвестыцыях», Банкаўскі кодэкс і іншыя акты заканадаўства.

— Традыцыйна восень — час абмеркавання бюджэтных заканапраектаў...

— Іх разгляд з'яўляецца адной з ключавых задач для Савета Рэспублікі ў рамках гэтай сесіі. У першую чаргу гаворка ідзе пра бюджэт на 2018 год як асноўны фінансавы план развіцця краіны. Таксама ў «партфелі» сенатараў будуць заканапраекты аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Бюджэтны і Падатковы кодэкс, бюджэтах фондаў сацыяльнай абароны насельніцтва і грамадзянскай авіяцыі.

Асноўныя пазітыўныя моманты, якія закладзены ў праект бюджэту на 2018 год, звязаныя пераважна з рашэннем сацыяльных задач. Гэта значыць з ростам зароботнай платы для работнікаў бюджэтнай сферы, паляпшэннем пенсійнага забеспячэння, павелічэннем аб'ёмаў і развіццём бюджэтных механізмаў падтрымкі будаўніцтва жылля для тых, хто мае ў гэтым патрэбу.

Разам з тым лічу, што баланс інтарэсаў усіх удзельнікаў бюджэтнага працэсу на 2018 год пакуль рана называць аптымальным.

— І што вас насцярожвае?

— Напрыклад, на 17% скарачаецца агульны аб'ём выдаткаў на аграпрамысловы комплекс. Лічу, што бюджэтная механізма фінансавання АПК мэтазгодна пашырыць, у тым ліку за кошт нормаў Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 17 ліпеня 2014 г. №347 «Аб дзяржаўнай аграрнай палітыцы». Крытычна нізкім застаецца аб'ём фінансавання навуковай і інавацыйнай дзейнасці. Нягледзячы на рост у 6,7%, навукаёмкасць ВУП складзе толькі 0,25% пры мэтавай задачы па павелічэнні гэтага паказчыка да 1% у бягучай пяцігодцы.

Недахопам праекта бюджэту варта лічыць уразанне расходаў на фінансаванне цэлага шэрагу дзяржпраграм. Паводле ацэнкі Міністра эканомікі, агульны аб'ём недафінансавання дзяржпраграм з бюджэту на 2018 год складае 123,7 млн рублёў. Відавочна, што ў такіх умовах іх выкананне ў поўным аб'ёме будзе праблематычным.

— **Якія гэта можа мець наступствы?**

— Як вядома, дзяржпраграмы распрацоўваліся ў строгай адпаведнасці з прыярытэтамі сацыяльна-эканамічнага развіцця, замацаванымі ў Праграме пяцігодкі. Таму далейшае скарачэнне расходаў на дзяржпраграмы ставіць пад пагрозу выкананне Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця ў цэлым.

Я пералічыў толькі некаторыя праблемныя пытанні па бюджэце на 2018 год. Праекту бюджэту неабходная дэталёвая экспертыза (з навуковым абгрунтаваннем ключавых артыкулаў расходаў і даходаў).

Што датычыцца бюджэту Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва, то, на жаль, з 2014 года нам удаецца збалансаваць яго толькі за кошт субвенцый рэспубліканскага бюджэту. 2018 год толькі замацоўвае гэты трэнд. У заканапраекце зноў прадугледжаны субвенцыі ў бюджэт Фонду на суму 1,4 млрд рублёў. Судносіны сярэдняй пенсіі і сярэдняй зароботнай платы прагназуюцца на ўзроўні 35,2% (па выніках 2017 года чакаецца 36,6%).

Разам з тым у Праграме пяцігодкі ўсталяваны арыенцір у 40%. Відавочна, што яго дасягненне ўжо сёння пад вялікім пытаннем.

— Як вы лічыце, што неабходна зрабіць, каб выправіць сітуацыю?

— Перш за ўсё правесці аптымізацыю льгот па выплаце абавязковых страхавых узносаў у бюджэт ФСАН і скарачэнне асобных відаў выплат, на якія страхавыя ўзносы не налічваюцца. Агульны гадавы эффект ад рэалізацыі гэтых мер, па ацэнцы Мініпрацы і сац-абароны, можа скласці 550 млн рублёў. Магчыма, гэта непапулярныя меры, але, калі іх сёння не рэалізаваць, бюджэт Фонду непазбежна будзе заставацца дэфіцытным.

Пагадзіцеся, нас ацэньваюць па выніках дзеяння законаў, якія мы прымаем. Палепшылася жыццё — добры закон, не палепшылася — нікому не патрэбны закон. Таму ў цяперашні час парламентарыі працуюць над рашэннем усяго комплексу пытанняў і ў сферы інвестыцыйнага, і ў сферы бюджэтнага заканадаўства.

Вераніка ПУСТАВІТ.

pustavit@zviazda.by

НАДВОР'Е Ў ДОМЕ

Старт генерацыі энергіі на новым абсталяванні далі віцэ-прэм'ер Беларусі Уладзімір Сямашка, міністр энергетыкі Уладзімір Патупчык, старшыня Гомельскага аблвыканкама Уладзімір Дворнік і дырэктар аб'екта кітайскай карпарацыі «СМЕС» Чаа Цын.

На рэалізацыю праекта \$46 мільёнаў вылучыў Міжнародны банк рэканструкцыі і развіцця. Кітайская машынабудаўнічая інжынірынгавая карпарацыя выйграла тэндэр на правядзенне работ з 11 прэтэндэнтаў.

ЦЭЦ у Гомелі знаходзіцца ў самым цэнтры горада. З аднаго боку — буйная аўтамагістраль, з іншага — чыгунка. Побач — мост цераз Сож і жылы сектар. Усё гэта ўскладняла правядзенне будаўнічых манеўраў. Да таго ж, рэканструкцыя вялася непасрэдна на месцы будынка 1923 года. Таксама напружанымі і адказнымі сталі работы па ўсталя-

ванні сувязі паміж новымі катлом-утылізатарам і паравой турбінай з тым абсталяваннем, якое ўжо працавала на ЦЭЦ. Многія тэхнічныя рашэнні пры рэканструкцыі былі прыменены ўпершыню.

Цяпло ад станцыі гамяльчана могуць адчуць у сваіх кватэрах фізічна. Магутнасцяў станцыі хапае для частковага забеспячэння энергіяй трох раёнаў горада. Пры неабходнасці ЦЭЦ-1 зможы прыняць на сябе і нагрузкі ЦЭЦ-2. Створаны вялікі рэзерв для забеспячэння будучых мікра-раёнаў у Цэнтральным, Навабеліцкім і Савецкім раёнах горада над Сожам. Цяпер эфект эканоміі ў параўнанні з абсталяваннем, якое ўжывалася раней, складае 20 тыс. тон умоўнага паліва ў год.

Намеснік прэм'ер-міністра Уладзімір Сямашка нагадаў, што ў цэлым арыентацыя на выкарыстанне прыроднага га-

Яго цяпер гарантуе гомельская ЦЭЦ-1, якую ўрачыста адкрылі пасля маштабнай рэканструкцыі

зу для вытворчасці энергіі пакуль захоўваецца. Гэты рэсурс дастаткова танны і экалагічна чысты. Аднак ажыццяўляюцца крокі і ў пошуку альтэрнатывы. Уладзімір Сямашка адзначыў, што толькі сёлетня ўведзены ў эксплуатацыю гідраэлектрастанцыі ў Полацку і Віцебску, доля цвёрдага паліва ў структуры выпрацоўкі энергіі перавысіла 15%:

— Мы займаемся дыверсіфікаваннем энергетыкі. Працуем над выкарыстаннем мясцовых відаў паліва. Гэта і дровы, і торф, сонечная і гідраэнергетыка, іншае. Усё, што магчыма, трэба ўзяць з узаўяляльных крыніц энергіі. З іншага боку, краіна рухаецца ў кірунку развіцця ядзернай энергетыкі. З пускам атамнай станцыі мы вырашым пытанне дыверсіфікацыі паставак, павялічваем энергабяспеку Рэспублікі Беларусь.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@zviazda.by

АКТУАЛЬНА

НЕ ДАПУСЦІЦЬ РАЗВАЛУ

Мэтавая праграма па развіцці ЖКГ будзе разлічана да 2025 года

На мінулым тыдні адбыўся рэспубліканскі семінар, прысвечаны ўдасканаленню і развіццю жыллёва-камунальнай гаспадаркі краіны. Падчас яго Міхаіл МЯСНІКОВІЧ, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, паведаміў аб кірунках дзяржаўнай палітыкі ў гэтай сферы.

На думку спікера верхняй палаты, ключавымі пытаннямі, якія вызначаюць работу жыллёва-камунальнай гаспадаркі і патрабуюць пастаяннай увагі, з'яўляюцца самафінансаванне, арганізацыйная структура, размеркаванне кампетэнцый. Што датычыцца самафінансавання галіны, то яго варта паставіць як галоўную мэтавую задачу. «У нашых умовах сацыяльна арыентаванай эканомікі гэта дасягаецца за кошт паўсюднага ўкаранення планава-разліковых цэн, — адзначыў парламентарый. — Пакуль сур'ёзным чынам гэтым займаюцца далёка не ўсе гарадскія і раённыя выканаўчыя камітэты. Пажадана, каб да работы падключыліся і структуры міністэрства фінансаў, паколькі гэта закранае інтарэсы бюджэту».

Міхаіл Мясніковіч адзначыў, што тарыфы для насельніцтва — гэта вытворная ад планава-разліковай цаны. Кожны раён, кожны горад абавязаны на кожны каляндарны год зацвярджаць такія цэны, зыходзячы з уласнай спецыфікі вызначаць рэальны кошт кубаметраў вады, кілакалорый цеплавой энергіі і іншых відаў паслуг. У планава-разліковую цану павінны быць «зашыты» кошт і заданне па паніжэнні бесгаспадарлівасці.

«Гэта той бізнес-план, які абавязаны мець кожны выканкам», — падкрэсліў спікер. Акрамя таго, трэба інжынерныя

аб'екты, водазаборы, ачышчальныя збудаванні, кацельныя, вуліцы, пуцпэраводы будаваць за кошт дзяржаўных інвестыцый. «Вырастуць даходы насельніцтва — тады і інвест-нагрузку цалкам ці часткова можна будзе перакласці ў тарыфы для насельніцтва, як гэта робяць у краінах з высокім эканамічным узроўнем развіцця, — лічыць старшыня Савета Рэспублікі. — Таму ўся адказнасць ляжыць на выканкамах, метадалогія — на рэспубліканскіх органах кіравання. Мяркую, што неабходны ўказ Прэзідэнта па гэтых пытаннях, каб не панаваў прававы нігілізм і не пагоршыліся справы ў галіне».

Што датычыцца арганізацыйнай структуры, гэта своеасаблівае вертыкаль і гарызанталь жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Хаус-майстры, аварыйныя службы, арганізацыі

па выкананні спецыялізаваных работ, дыспетчарызацыя — гэта трэба ўкараняць паўсюдна і не адкладаць на пасля. У краіне пакуль няма аднастайнага падыходу ў гэтым плане і варта было б на рэспубліканскім узроўні нарматыўна-прававым актам ліквідаваць гэты недахоп.

«Мяне непакоіць імкненне да пераводу жыллёва-камунальных арганізацый на ўмовы падраднай дзейнасці. Ці не атрымаецца ў гэтым выпадку, што яны будуць вызвалены ад адказнасці за стан спраў у жыллёва-камунальнай гаспадарцы ў адпаведным горадзе ці раёне, бо яны падрадчыкі і будуць выконваць, па логіцы, толькі тыя работы, якія прадугледжаны і аплачаны па дагаворах падряду? Кіраўніцтву раёна ці невялікага горада не будзе каму даручыць масу неадкладных і бягучых спраў, асабліва ва ўмовах спецыфікі тэндараў і конкурсаў. Нельга дапусціць, каб арганізацыі ЖКГ праз некалькі гадоў пачалі развальвацца», — заявіў Міхаіл Мясніковіч.

Разам з тым сёння ўрад ідзе па шляху размеркавання адказнасці. Жыллёвая палітыка практычна цалкам сканцэнтравана на міністэрстве архітэктуры і будаўніцтва; тарыфы — на міністэрстве антыманапольнага рэгулявання і гандлю; уласнасць, кадры, фінансы — у сферы адказнасці Саветаў дэпутатаў і выканкамаў. А ў міністэрства ЖКГ не засталася рычагоў і інструментаў кіравання. Ці правільна гэта? «Сёння і ў найбліжэйшай перспектыве гэты падыход не спрыяе паляпшэнню спраў у галіне», — лічыць сенатар.

У выніку Міхаіл Мясніковіч прапанаваў прыняць Мэтавую праграму па развіцці жыллёва-камунальнай гаспадаркі да 2025 года.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by

КАМУНАЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ

КОЛЬКІ ВАЖЫЦЬ ВЯСКОВАЯ «ЖЫРОЎКА»

і чым яна адрозніваецца ад гарадской?

На першы погляд здаецца, што камунальных плацяхоў у сельскіх жыхароў значна менш, чым у гараджан. Але ці азначае гэта, што ўтрыманне жылых памяшканняў абыходзіцца ім танней? Каб разабрацца ў пытанні, накіроўваемся ў адзін з аграгарадкоў Гродзенскага раёна.

— Каму колькі плаціць, залежыць ад таго, хто дзе жыве. Калі гэта прыватны дом — людзі нічога не плацяць, калі дом на абслугоўванні ЖКГ — плаціць як і ў горадзе, — на хату акрэсліў праблему старшыня **Путрышкаўскага сельвыканкама Валерыя БАЙКОЎ.**

У большасці выпадкаў так яно і ёсць. Але і тут хапае нюансаў.

У аграгарадку Путрышкі некалькі вуліц — калгасныя. Гэта дамы, якія знаходзяцца на балансе мясцовага СВК, але абслугоўваюцца жыллёва-камунальнай службай. У калгаснай канторы растлумачылі, што гэта зроблена ў выніку пераходу на адзіную базу разлікаў. Жыхары плацяць за ўсе камунальныя паслугі згодна з агульнымі тарыфамі, якія зацверджаны аблвыканкамам. Сюды ўваходзяць і адлічэнні на капітальны рамонт, і тэхнічнае абслугоўванне, і водазабеспячэнне, і, вядома, ацяпленне. Як і гараджанам, гэтым вясковым жыхарам прыходзяць жыроўкі.

Па аднолькавых з гараджанамі тарыфах ідзе аплата газу і электраэнергіі. А вось тарыфы на вывоз смецця адрозніваюцца. Калі ў горадзе гэта 5,9 рубля за 1 м³, то на раёне тарыф вышэйшы — 7,37 рубля за такі ж аб'ём. З прыватным сектарам заключаюцца асобныя дагаворы, і ў Путрышках на гэту паслугу не скардзяцца: смецце вывозіцца своечасова. А вось жыхар суседняга аграгарадка Верцялішкі заўважыў, што пляцовак для смецця магло б быць больш. (Дарэчы, гэта тэма для іншага артыкула.)

А мы накіроўваемся ў паштовае аддзяленне ў Путрышках. Да 25 каст-

рычніка, як і паўсюдна, амаль уся чарга імкнецца аплаціць камуналку. Таццяна выходзіць з доўгай стужкай чэкаў. Яна мясцовая жыхарка, жыве з сям'ёй ва ўласным доме. Гэта значыць не плаціць за капітальны рамонт і тэхнічнае абслугоўванне — вось, бадай, і ўсё. Цікавімся, колькі і за што яна плаціць па сваёй жыроўцы? Значным аказаўся плацеж за электраэнергію — амаль 40 рублёў. (Сюды ўваходзіць сістэма падагрэву вады, работа пральнай машыны і іншых бытавых прыбораў.) Газавы балон каштуе 11 рублёў, праўда, яго можа хапіць і на два месяцы. Але ў Таццяны пяць сабак, для якіх даводзіцца гатаваць, таму заказваць балоны прыходзіцца часцей. Цяпло ў доме забяспечвае кацёл, які працуе на цвёрдым паліве. Гэта значыць неабходны дровы, брыкет, вугаль. Усё гэта трэба купіць асобна. Таццяна заказвае 2 тоны брыкету, але на ўвесь сезон іх не хапае, таму купляюць яшчэ 2—3 машыны дроў, кожная каштуе 150 рублёў. На месяц у зімовы перыяд у сярэднім атрымліваецца каля 100 рублёў. Гэта чацвёртая частка зарплаты, кажа Таццяна, пры тым, што «камуналка» пастаянна расце.

Яшчэ адна суразмоўніца, Аліна, расказала, што прыехала ў Путрышкі да мужа, які сам плаціць за камунальныя паслугі. У доме ўсталюваны газавы кацёл, але ў пакоях халаднавата, бо сям'я стараецца эканоміць на паліве, каб менш плаціць. Для падагрэву вады працуе газавая калонка. Зімой, па словах Аліны, поўны пакет плацяхоў складае каля 200 рублёў. Такая сума склалася яшчэ і таму, што ў доме ніхто не зарэгістраваны, інакш плацілі б менш.

Аліна абураецца: за ваду плацім па агульным тарыфе, а якасць вады дрэнная. Рукі пасля мыцця цёмнага колеру, ванна пастаянна жаўцее. Піць такую ваду нельга. Прыходзіцца пастаянна заказваць бутылёваную. І так робяць многія ў аграгарадку.

Старшыня сельвыканкама Валерыя Байкоў не раз выслухваў скаргі ад жыхароў, якія карыстаюцца вадой з калгаснай вежы. Яе якасцю ў аграгарадку мясцовыя ўлады даўно абяцалі заняцца, але справа так і стаіць на месцы. Будаўніцтва станцыі абезжалезавання пастаянна адкладваецца, хоць сістэмны маніторынг вады санітарнымі службамі выяўляе неадпаведнасць нормам па колеры і паху. Ці будзе што-небудзь рабі-

Ірына ЗЯЗЮЛЯ, начальнік абаненцкага аддзела ЖКГ Гродзенскага раёна:

— На балансе нашага прадпрыемства знаходзіцца 8 сельсаветаў, усяго каля 14 тыс. абанентаў. З іх запазычанасць па камунальных плацяхаў маюць каля 200 чалавек. Калі сума невялікая, абанент стараецца як мага хутчэй даўгі выплаціць. Але ёсць і злосныя неплацельшчыкі, у якіх даўгі даходзяць да 20 тыс. рублёў. Праўда, іх адзінкі. Такіх жыхароў прыходзіцца нават высяляць у падменны фонд.

ца ў найбліжэйшы час, старшыня сельвыканкама не бярэцца прагназаваць — няма падставы.

Трэба сказаць, што ў многіх дварах можна ўбачыць калодзежы, але жыхары кажуць, што імі мала хто карыстаецца — ваду бяруць для гаспадарчых работ і работ на прысядзібных участках.

Пенсіянерка Таццяна Уладзіміраўна на якасць вады не скардзіцца — яе дом забяспечаны ад іншай крыніцы. Пражывае з дачкой і ўнукам, за камунальныя паслугі плаціць сама, з пенсіі. Сума набягае даволі значная, больш за 100 рублёў, бо ў доме ўсталюваны газавы кацёл. Але жанчына задаволеная — няма ніякіх праблем з нарыхтоўкай паліва. «Я гатова заплаціць і палову пенсіі, — кажа Таццяна Уладзіміраўна, — бо бачу, ад якога клопату пазбавілася». Яшчэ адзін важны для пенсіянеркі артыкул расходаў — гэта плата за тэлефон. Іншы раз даходзіць да 25 рублёў у месяц. Былая настаўніца, узрост якой набліжаецца да 90, не губляе сувязі са светам, з былымі вучнямі, якіх лёс раскідаў па розных краінах.

Міжволі задумалася: калі ў звычайным драўляным доме такая значная сума плаціцца за цяпло, дык колькі гэта будзе каштаваць, напрыклад, у двухпавярховым катэджы, якіх нямала ўзводзіцца ў аграгарадках? Каля аднаго з такіх будынкаў якраз заўважыла жанчыну-пенсіянерку. Яна з зяцем займалася работай на сядзібе. Назваць сябе не пажадалі, але ад размовы не адмовіліся. Расказалі, што дом абсталяваны дзвюма сістэмамі абагрэву — ёсць і паровае ацяпленне, і печка з ляжанкай. Праўда, цяпер працуе газавы ка-

цёл, яго магутнасці большыя, з тое і плаціць трэба больш. А вось печка з ляжанкай стаяць халодныя. Па словах мужчыны, за ваду, цяпло і электраэнергію ў месяц «наб'ягае» каля 100 рублёў. Гэта пры тым, што другі паверх не задзейнічаны. Жанчына гаворыць, што для яе хапае і аднаго паверха, бо зяць з сям'ёй жывуць у горадзе. Хатняя гаспадарка для падтрымкі бюджэту не маюць. Кажуць, накладка, бо кармы дарагія. Зяць выказаў меркаванне, што жыць на вёсцы не танней, чым у горадзе. Але двухпавярховы асабняк гаворыць аб тым, што гараджане ўсё ж будуць на вёсцы, і пры гэтым даволі актыўна.

Вядома ж, не паўсюдна стаяць катэджы з паравымі катламі, многія вяскоўцы па-ранейшаму карыстаюцца пячым ацяпленнем. У суседнім доме якраз заўважваю дымок з коміна. Дом — звычайны, драўляны, які звыкла бачыць у вясковым асяроддзі. Гаспадар Дзмітрый выйшаў на стук. Гаворыць, што плаціць толькі за электраэнергію і газ. Праўда, некалькі гадоў таму была спроба ўстанавіць кацёл і нават трубу вывелі, але палічылі, што дарага, і адмовіліся ад гэтай задумы. Дровы гаспадар купляе ў лясгасе, а брыкет выпісвае праз сельвыканкам. Гэтага паліва хапае на два гады. На пытанне, ці выгадна жыць на вёсцы, Дзмітрый паціскае плячымі. Вядома, трэба працаваць, як усюды. У гэтым годзе прадалі некалькі вёдраў маліны з участка, ёсць свая агародніна, бульба і працоўныя рукі. А работу ў аграгарадку знайсці не праблема, упушчаны мой суразмоўнік.

Маргарыта УШКЕВІЧ. margo@zviazda.by

ЗВЯЗДА

ГАРАЧЫ ЧАС ДЛЯ КАМУНАЛЬНІКАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Кастрычнік для камунальнай заўсёды з'яўляецца самай гарачай парой у прамым і пераносным сэнсе слова. Бо з надыходам сапраўдных восеньскіх халадоў паўсюдна пачынае паступаць доўгачаканае цяпло. Апошнім часам гэтаму папярэднічае тыдзень скаргаў у сацыяльных сетках і спроб трапіна пажартаваць пра спосабы сагрэцця. Не дзіўна, што ўсе пастаянна прыслухоўваюцца да шуму ў трубах: «Ці не раздасца характэрны, ласкавы для вуха, гук?» І калі адбываецца затрымка хоць на суткі ад першай аб'яцанай даты, людзі пачынаюць масава ўпадаць у паніку.

Вось і Наталля, маці дваіх дзяцей, якая зараз знаходзіцца ў дэкрэтным адпачынку, вырашыла высветліць у адзінай дыспетчарскай службы, калі ж нарэшце цяпло дабярэцца і да яе дома.

— Думала, удакладню і буду спакойная. Набіраю нумар — занята, правяраю партал — не працуе. І так па крузе. Адрозна пачынаеш сябе накручваць, маўляў, значыць нешта здарылася, можа, аварыя, і ацяплення яшчэ доўга не будзе. Патраціла на гэта ў агульнай складанасці некалькі гадзін, нічога так і не дазналася, толькі нервы выматала. Я бы лепш пагадзілася заплаціць за даведку і атрымаць інфармацыю адрозна, чым яшчэ раз паўтараць гэтыя беспаспяховыя спробы. А калі б у нас нешта сур'ёзнае адбылося, што не церпіць затрымак? — разводзіць рукамі Наталля.

Гэта гісторыя чымсьці нагадвае сітуацыю з чаргой у паліклініках. Кожны свярджае, што яму «толькі спытаць», адбываецца блытаніна, і працэс прыёму запавольваецца. Так і тут: людзі самі стварылі падставу для турбот, а затым і перагрузку на лініі. І выснова: не мы дэрэмна паднялі паніку, а сістэма дрэнна працуе. Толькі

на партал «Мой горад» і чат-бот службы ў месенджарах паступіла больш за 150 тысяч запытаў пра дату ўключэння ацяплення. А ўся сутнасць праблемы — днём раней ці днём пазней.

Тое ж самае адбываецца і пры буйной аварыі. Людзі скардзяцца, што не могуць датэлефанавацца на 115, і нібыта з-за гэтага непаладку даўжэй не ліквідуюць. Але, можа быць, гэта з-за таго, што вы далёка не першы, хто заўважыў адсутнасць, скажам, святла або воды ва ўсім раёне? Вядома, не варта займаць і супрацьлеглую пазіцыю: маўляў, людзей шмат — хто-небудзь дакладна здагадаецца паведаміць. Выхад, мабыць, у тым, каб не падымаць паніку і меркаваць аб рабоце службы, у першую чаргу, не па форме ўзаемадзеяння, а па выніках.

І калі ў пачатку ацяпляльнага сезона жыхары горада абрываюць тэлефон 115, думаючы пераважна пра сябе, ёсць і такія, хто проста «за парадак», таму звяртаюцца яны ў службу не толькі ў крытычнай сітуацыі. Адзін з іх мінчанін Артур. Маладому чалавеку ўсяго 25 гадоў, але тэма добраўпарадкавання раёна не пакідае яго аб'якавым, хоць, здавалася б, павінен быць бліжэй людзям больш старэйшым.

— Бацькі яшчэ з дзяцінства называлі мяне педантам.

І сапраўды, я аддаю перавагу становішчу, калі ў доме пануе бездакорны парадак. Але, паколькі я і так падтрымліваю яго пастаянна, адчуў неабходнасць пашырыць межы сваёй «маніі», — усміхаецца Артур. — Я працую дома, таму ўзяў за звычай кожны дзень у любое надвор'е шпацыраваць не менш за гадзіну. Калі на дакучае разглядаць тое ж восеньскае лісце, прыгожае, але ўсё ж такі аднатыпнае, пачынаеш звяртаць увагу на дэталі. Напрыклад, зламаў лаўку, ліхтар, ад якога застаўся толькі слуп, буйную яму на дарозе і гэтак далей.

Паралельна я пачуў пра з'яўленне новага партала 115.бел, таму пачаў рабіць здымкі падобных «касякоў» і адпраўляць туды. Цяпер прагулкі чымсьці нагадваюць квэст: спачатку заўважыць праблему, а потым прасачыць за яе рашэннем.

Па словах Артура, за апошні год ён падаў каля 50 заявак. З іх праблемы былі вырашаны дзесьці ў 80% выпадкаў. Праўда, сістэма, на погляд маладога чалавека, пакуль вымушае жадаць лепшага:

— Наколькі мне вядома, у аварыйных сітуацыях дзейнічаць пачынаюць неадкладна. А вось для ўсіх астатніх скаргаў

можна было б распрацаваць якую-небудзь сістэму балаў. Напрыклад, яма на дарозе — 5 балаў, гэта максімум, значыць, трэба разабрацца ў найбліжэйшыя два-тры дні. А пра тапаная ў неналежащим месцы сцежка — гэта 1 бал, можна пакачаць і больш за тыдзень.

У цэлым сама спецыфіка партала мае на ўвазе, што на яго будучы паступаць не тэрміновыя паведамленні, бо час мадэрацыі — пакуль такое з'явіцца на сайце — можа даходзіць да трох сутак. Пасля гэтага яшчэ восем рабочых дзён займае чаканне адказу. Прычым час чакання адказу — гэта не заўсёды сінонімы. Адказам можа паслужыць і фармулёўка «на кантролі».

І ўсё ж людзі звяртаюцца, а праблемы вырашаюцца. Цяпер колькасць зарэгістраваных на партале складае больш за 50 тысяч чалавек. Колькасць вырашаных праблем — амаль 88 тысяч, у той час як усяго прынята каля 97 тысяч заявак. Некаторыя пытанні чакаюць свайго рашэння, а некаторыя проста не ўваходзяць у кампетэнцыю адзінай дыспетчарскай службы.

Найбольш часта сярод прэтэнзій да работы службы мінчане называюць неабходнасць пакідаць свае кантактныя звесткі, не заўсёды дастатковую аператыўнасць, а таксама некампетэнтнасць аператараў (ці ўсё ж такі і саміх заяўнікаў?) у некаторых тэхнічных момантах. Затое адзначаюць іх бездакорную ветлівасць. Акрамя таго, хваляць зручны фармат працы партала 115.бел, дзе на свае вочы можна ўбачыць, што праблема сапраўды вырашана, наяўнасць адзінага простага нумара, які істотна эканоміць каштоўны час, а таксама ўкараненне актуальных тэхналогій, такіх, як зручны чат-бот, — для многіх прагрэсіўнасць камунальнай стала прыемным сюрпрызам.

Дар'я КАСКО.
kasko@zviazda.by

ПРОФИ

На ўсе рукі хаус-майстар

Чым займаюцца новыя спецыялісты?

Апісанне навыкаў уладальніка «свежавыпечанай» для прастораў Беларусі прафесіі больш нагадвае цытату з уяўленняў пра ідэальнага мужа. Ён і кран на кухні паправіць, і разетку заменіць, і няспраўны замок у дзвярах адрамантуе. Прычым усё гэта — не дэманструючы шкодныя звычкі, па меншай меры на працоўным месцы. Мы паспрабавалі высветліць, як у нас прыжываецца спецыяльнасць, без якой ужо даўно цяжка ўявіць побыт у многіх іншых краінах.

Галоўнымі довадамі для ўкаранення гэтай часткі рэформы былі эканомія часу і большае паглыбленне ў спецыфіку аднаго ўчастка. Як гэтага можна дасягнуць? Па-першае, тэрытарыяльна памяншаецца зона ахопу, а значыць, работнік менш часу траціць на перасоўванне. Па-другое, мяркуецца, што ўстанаўліваецца больш цесны кантакт з мясцовымі жыхарамі: майстар перастае быць аб'яцаным, у ідэале кожны павінен ведаць, што па любым побытавым пытанні можна звярнуцца да надзейнага і «рукастага» Івана Пятровіча. Ды і сам майстар у курсе, у якім пад'ездзе часцей, чым у іншых, бываюць праблемы з праводкай.

Пры гэтым ён павінен быць гатовы, нібы супермен у рабочай уніформе, прыйсці на дапамогу практычна ў любым выпадку. Праццей кажучы, і сантэхнік, і электрык, і на дудзе ігрэц, а дакладней цясляр. І ўсё ж на практыцы ад ідэі аддаць большую частку абавязкаў па абслугоўванні дома ў рукі аднаго спецыяліста давалося адмовіцца: не надта зручна спачатку ліквідаваць працёк водаправода, а потым адпраўляецца ўсталёўваць выключальнік. Так што задачы былі падзеленыя на некалькі напрамкаў: бягучы рамонт, тэхнічнае абслугоўванне і аказанне платных паслуг. Розніца паміж двума апошнімі ў тым, што лямпачку на лесвічнай пляцоўцы памяняюць бясплатна (паслуга ўжо ўключана ў жыроўку), а вось у кватэры — па факце, за грошы.

Як толькі пачалася рэформа, на супрацоўнікаў сістэмы ЖКГ абрынуўся шквал людской незадаволенасці: узровень абслугоўвання, калі і памяняўся, то далёка не ў лепшы бок. Многія «майстры» з парога адкрыта заяўлялі: «Увогуле, сам я электрык, у сантэхніцы дрэнна разбіраюся, але давайце паглядзім, што там у вас...»

Паступова сітуацыя пачала мяняцца ў лепшы бок, курсы падрыхтоўкі сталі больш грунтоўныя, а патрабаванні да кандыдатаў жорсткія. Тлумачыцца гэта проста: падціскаюць прыватнікі — універсальныя «мужыкі», яны ж майстры на гадзіну. Прыватныя кампаніі, якія аказваюць падобныя паслугі, робяць акцэнт на сімпатычнай форме «як у сервісах», ветлівасці і... немаленькім рахунку за прыгожую абгортку. Дзяржаўныя ж службы, па меншай меры пакуль, прыцягваюць больш нізкім коштам. З недахопаў — хаус-майстар «прыпісваецца» адрозна да ўсяго дома, і калі раптам у вас склалася асабістая непрыязнасць, то не застаецца нічога іншага, акрамя як змірыцца, або арганізаваць мясцовыя грамадскія выступленні з мэтай замены непажаданага спецыяліста. Аднак такія выпадкі могуць стаць, хутэй, выключэннем: майстры за свае месцы трымаюцца, бо знайсці працу па запатрабаванай спецыяльнасці не так проста — штаты ўкамплектаваныя. Толькі ў Мінску зараз працуе каля тысячы ўніверсальных работнікаў. Глядзіш, у будучыні і новая прымаўка з'явіцца: без хаус-майстра як без рук.

Дар'я КАСКО. kasko@zviazda.by

КАЛІ МЕНШ — ЛЕПШ

На пытанне аб тым, якія аспекты правядзення рэформы можна назваць самымі важнымі, у дзяржаўным аб'яднанні «Мінская гарадская жыллёвая гаспадарка» з упэўненасцю гавораць: усё. Бо гэта менавіта той выпадак, калі спрацаваць можа толькі комплексны падыход.

У сувязі з падзелам функцый заказчыка і падрядчыка былі створаны дзяржаўныя службы заказчыка, якія займаюцца арганізацыяй аказання жыллёва-камунальных паслуг для насельніцтва, кантралююць і аплачваюць — важны момант — толькі фактычна выкананыя работы. Акрамя таго, было праведзена ўзбуйненне існуючых жыллёва-эксплуатацыйных участкаў, ці КУП ЖЭУ. У іх арганізаваны прафесійныя брыгады з дакладна размежаванымі функцыямі для выканання работ па тэхнічным абслугоўванні, бягучым рамонце жыллёвага фонду, прыборцы тэрыторыі і аказанні платных паслуг. У выніку колькасць прадапрыемстваў, якія займаюцца аказаннем ЖКП скарацілася амаль у тры разы: замест 141 юрыдычнай асобы цяпер з той жа эфектыўнасцю дзейнічае 58.

ЗВЯЗДА

«Трансфармацыя» па пунктах

Увядзенне ў штат КУП ЖЭУ рабочага па комплексным абслугоўванні і рамонце будынкаў і збудаванняў з прымяненнем тэхналагічных картаў не толькі зрабіла ўзаемадзеянне з камунальнымі службамі больш простым, але і прывяло да зніжэння выдаткаў на бягучы рамонт жыллёвага фонду: за кошт своечасова праведзеных прафілактычных работ. Цяпер у гаспадарчым распараджэнні ГП ЖКГ адсутнічаюць няпрофільныя аб'екты, прызначэнне якіх не звязана з аказаннем жыллёва-камунальных паслуг насельніцтву, што таксама дазваляе эканоміць.

Дарэчы, каб сістэма налічэння плацяжоў стала больш празрыстай, быў створаны філіял «Адзіны разлікова-даведачны цэнтр г. Мінска», у склад якога ўвайшлі 43 разлікова-даведачныя цэнтры. А фарміраванне ў сталіцы адзінай арганізацыі па ажыццяўленні ўліку, разліку і налічэння платы за жыллёва-камунальныя паслугі і карыстанне жылём памяшканнем у дамах з выкарыстаннем АІС «Разлік — ЖКП» дазволіла ўпарадкаваць усё налічэнні за жыллёва-камунальныя паслугі.

Адным з самых буйных новаўвядзенняў стала ўвядзенне ў работу Кантакт-цэнтра ЖКГ з кругласутачным рэжымам працы:

адзіны нумар замяніў адрозна ранейшыя 156. Пры гэтым разліковы час чакання кліента на тэлефоннай лініі для 80% выклікаў складае не больш за 20 секундаў. Звярнуцца ў цэнтр можна з любым запытам па ЖКГ, а таксама па іншых пытаннях гарадской гаспадаркі, незалежна ад раёна пражывання.

Адзіная дыспетчарская служба каардынуе дзеянні паміж пастаўшчыкамі жыллёва-камунальных паслуг і КУП ЖЭУ пры ўзнікненні аварыйных сітуацый, пазапланавых адключэнняў камунальных паслуг, перадае заяўкі для выканання ў КУП ЖЭУ альбо пастаўшчыкам жыллёва-камунальных паслуг, а таксама каардынуе, праводзіць маніторынг і кантроль іх выканання. У сваю чаргу КУП ЖЭУ даюць справаздачу перад Кантакт-цэнтрам па кожным этапе.

Ва УП «Гарадская аварыйная служба» цяпер ёсць тры лінейныя аддзяленні, што дазволіла ажыццяўляць кругласутачнае абслугоўванне жыллёвага фонду і скараціць час прыбыцця брыгады максімум да 30 хвілін. Да таго ж цяпер служба займаецца не толькі лакалізацыяй аварыйнай сітуацыі, але і выконвае рамонтна-аднаўленчыя работы.

Дар'я КАСКО. kasko@zviazda.by

МЕРКАВАННІ

А ЯК У ІХ?

Якія прапановы па паляпшэнні арганізацыі работы ЖКГ ёсць у вас?

Сфера жыллёва-камунальнай гаспадаркі хвалюе практычна кожнага дарослага жыхара нашай краіны. Крытычныя заўвагі хапае, аднак толькі неабякавае грамадзян дазволіць вырашыць усе проблемныя аспекты. Мы высветлілі ў людзей, якія наўпрост або апасродкавана звязаны з ЖКГ, што ж неабходна зрабіць, каб палепшыць работу ў гэтай сферы.

Старшыня Хойніцкага раённага выканаўчага камітэта Анатоль БАНДАРЭНКА:

— Калі шчыра, я не ўносіў бы нейкія прапановы. У нас маленькі рэгіён, і тое, што прымаецца на ўзроўні дзяржавы, мы прымаем і паўнаўрадна рэалізоўваем. Я адзначыў бы, што ў нас няма проблемных момантаў. Вядома, ёсць бягучыя пытанні, але ўсе яны паступова вырашаюцца. Мне спадабалася тое, што прапанавалі на рэспубліканскім семінары аб удасканаленні і развіцці жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Раней ЖКГ сам быў заказчыкам паслуг, сам іх аказваў і сам сябе правяраў. Зараз з'явіўся незалежны заказчык, які на канкурэнтнай аснове выбірае, хто будзе аказваць паслугу. Гэта можа быць дзяржаўнае і прыватнае прадпрыемства з любога рэгіёна. І мне здаецца, што гэта выдатная ідэя.

Начальнік аддзела жыллёва-камунальнай гаспадаркі Столінскага раённага выканаўчага камітэта Генадзь БЕРАЗОЎСКІ:

— Я ўнёс бы наступную прапанову: трэба на заказчыкам узроўні дазволіць мясцовым выканаўчым і распарадчым органам самім вызначаць зоны для абслугоўвання тэрыторый, прылеглых да індывідуальных жылых дамоў. А як зараз? У нас ёсць дакумент — пастанова Савета Міністраў №1087 ад 2013 года, у якім прапісана, што землекарыстальнік адказвае за парадак у межах зямельнага ўчастка. У Століна ёсць гарады-пабрацімы ў Германіі, Латвіі. Наша дэлегацыя прыезджала да іх, мы пыталіся: хто побач з участкам прыбірае — камунальныя службы або жыхары? І ўсё ж такі гэта самі грамадзяне. Яны на мясцовым узроўні прынялі адпаведныя рашэнні. Я хацеў бы, каб такі нарматыўны акт быў прыняты і ў нас альбо ўнесены змяненні ў дзейнае заканадаўства, каб дазволілі мясцовым выканаўчым і распарадчым органам вызначаць межы прылеглых тэрыторый і іх абслугоўванне ўласнікамі індывідуальных жылых дамоў.

Старшыня Александрыйскага сельскага выканаўчага камітэта Шклоўскага раёна Аляксандр ШАРСЦЯНЁЎ:

— Мая першая прапанова датычыцца стабільнасці зацверджанага графіка вывазу смецця ў вёсках. Так, ён існуе, але менавіта яго зменлівасць мне не вельмі падабаецца. Бывае так: то транспарт ламаецца, то людзі не паспяваюць прыехаць. Увогуле, гэта важны аспект, на мой погляд. Я задаволены працай ЖКГ, аднак нашым супрацоўнікам гэтай сферы не хапае мабільнасці. У іх толькі адзін аўтамабіль, які практычна ўвесь час абслугоўвае водную гаспадарку. Нават у самога начальніка мясцовага ЖКГ няма легкавога аўтамабіля, і ён падладжваецца пад мой графік, таму належны кантроль усталяваць не атрымаецца. Патрэбны ж планавыя аб'езды — напрыклад, для кантролю за станам агароджаў, якіх у нас, напэўна, набярэцца кіламетраў на 15–20 па працягласці. Становішча могілак, якіх у нас 37, трэба паглядзець. І ўсе гэтыя праблемы, на жаль, затарможваюць работу. Яшчэ момант, які ўскосна датычыцца ЖКГ, — гэта якасць вады, у нас перабор жалеза. Не хапае грашовых сродкаў, каб замяніць фільтры на станцыях абезжалезвання.

Дырэктар Пружанскага камунальнага ўнітарнага вытворчага прадпрыемства «Камунальнік» Алег ШОПІК:

— Я лічу, што структура жыллёва-камунальнай гаспадаркі павінна быць прыватная. Такая сістэма існуе на Захадзе, у Польшчы — і яна працуе нармальна, без усякіх праблем. Я не кажу, што цяпер ёсць шмат праблем, проста ўсё працуе не зусім так, як трэба. Мне здаецца, што дзякуючы прыватнаму фармату знікнуць лішнія «надбудовы», скажам так. Кожны жыхар павінен разумець, што гэта яго дом, а не пляваць на падлогу, пасля чаго тэлефанаваць у ЖКГ і прасіць, каб прыбралі. Наколькі рэальная такая трансфармацыя? Глядзіце, працуюць жа жыллёва-будуўнічыя кааператывы, і ніхто ў іх не скардзіцца. Я не ведаю, колькі часу гэта можа заняць, але па правілах усе жыхары павінны прыняць удзел у абмеркаванні і падтрымаць такое рашэнне. Чым такая сістэма лепшая? Людзі ведаюць, што прыйдзеца ўсё рабіць за іх грошы, а не пісаць паперы ў розныя інстанцыі, каб выдзелілі субсідыі. У людзей карэнным чынам зменіцца стаўленне да ЖКГ. Але работа самой структуры не зменіцца — мы займаліся б тым жа, што робім і цяпер.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ. lukashevich@zviazda.by

ЖКГ І Ў АФРЫЦЫ ЖКГ

Якому вопыту замежных калег нам варта павучыцца

ЯШЧЭ нядаўна ўсе паслугі ў сферы ЖКГ у Мінску выконвалі дзяржаўныя службы, прычым самі сабе іх заказваючы і аплачваючы. Падзел функцый заказчыка і падрадчыка стаў адным з ключавых момантаў праведзенай рэформы. Цяпер на аказанне кожнай асобна ўзятая паслугі, ці то ўборка пад'ездаў, ці бягучы рамонт, праводзіцца тэндар сярод дзяржаўных і прыватных кампаній.

Сістэму пакуль складана назваць дасканалай, бо галоўны крытэры для перамогі — нізкая цана, што не заўсёды гарантуе добрую якасць. Акрамя таго, дзяржаўныя службы, хоць і пераўтвораныя, дзякуючы свайму вопыту пакуль маюць значны перавагі перад прыватнікамі-пачаткоўцамі, якія толькі-толькі пачынаюць прыходзіць на гэты рынак.

У многіх еўрапейскіх краінах дзяржава пакідае за сабой толькі ролю заказчыка, у той час як функцыі падрадчыка цалкам перадае ў рукі прыватных кампаній. Так, напрыклад, у Вялікабрытаніі ўлады займаюцца пераважна кантролем за тарыфамі. А вось у Францыі і Бельгіі тарыфы вызначаюцца падчас правядзення тэндара — гэта бліжэй да нашай сістэмы. У Іспаніі адказ на пытанне: хто будзе выконваць работы? — залежыць ад тыпу паслугі: больш маштабныя бярэ на сябе дзяржава, перадаючы дробныя задачы прыватным фірмам. Пры гэтым падрадчык замацоўваецца не за ўсім раёнам у цэлым, а за кожным шматкватэрным домам паасобку.

Цалкам выключаная са сферы ўплыву дзяржавы камунальная гаспадарка ў ЗША. Дапамагае захоўваць парадак досыць жорсткае заканадаўства ў гэтых пытаннях, а таксама высокая канкурэнцыя, што дазваляе не толькі не ўсталёўваць завоблачныя цэны, але і падтрымліваць высокую якасць паслуг. Тым не менш для краін, якія толькі разглядаюць варыянт пераходу да такой сістэмы, стрымальным фактарам з'яўляецца тое, што па першым часе без дзяржаўнага рэгулявання цэны на паслугі могуць рэзка вырасці.

Важны момант — у ЗША даныя з лічылнікаў аўтаматычна счытаюцца і адпраўляюцца ў кампаніі. Спажывец можа быць нават не ў курсе, якія грошы ён плаціць за камунальныя паслугі. Дагавор можна аформіць такім чынам, каб неабходныя сумы пераводзіліся з рахунку без непасрэднага ўдзелу плацельчыка. Да такіх новаўвядзенняў гатовыя далёка не ўсе: нека надзейней пераправяраць усё самому. Раптам збой сістэмы? А вось ад абавязальнасці самастойна правяраць расход вады ці электраэнергіі, разбіраючыся ў незразумелых лічбах і сістэмах, думаем, многія з радасцю б адмовіліся. На шчасце, змены ў гэтым кірунку ўжо ёсць.

Сам сабе рэжысёр

І ўсё ж усе сістэмы павінна аб'ядноўваць адно: разуменне таго, што галоўнае дзеючай асобай у любым выпадку застаецца грамадзянін. А значыць, у яго павінна быць дастаткова магчымасцяў, каб выбраць для сябе найбольш аптымальны варыянт абслугоўвання.

Возьмем хоць бы ацяпляльны сезон. Савецкі час, калі ўсе павінны былі быць роўныя нават у тэмпературы абагрывання кватэр, даўно прайшоў. А ўсталяваць адзіную ідэальную тэмпературу для ўсіх жыхароў шматкватэрнага дома немагчыма, хоць яна і павінна

падладжвацца пад умовы надвор'я за акном — дзякуючы спецыяльным датчыкам, якія знаходзяцца на сценах дамоў. Асабліва шмат пытанняў узнікае ў сувязі з будучым змяненнем тарыфаў на ЖКГ, так, з пачатку наступнага года мы яшчэ не будзем аплачваць ацяпленне цалкам, але задумацца аб рэацыянальнасці варта загадзя.

Замест таго, каб па-старому пастаянна трымаць прыдчыненай фортку, значна больш выгадна адрэгуляваць тэмпературу пад сябе. У большасці сучасных кватэр ёсць адпаведнае абсталяванне. Праўда, ад гэтага сума ў жыроўцы не зменіцца, калі не абзавесціся індывідуальным прыборам уліку цяпла.

Дарэчы, у еўрапейскіх краінах даўно прызвычаліся да таго, каб адключаць або істотна змяншаць ацяпленне на перыяд паездак, а ў некаторых выпадках і на час, пакуль чалавек знаходзіцца на рабоце. У нас падобнае стаўленне чамусьці асацыюецца са сквапнасцю, хоць адмаўляць мэтазгоднасць гэтага падыходу і недарэчна. Сума за камунальныя паслугі падасца не такой жахлівай, калі навучыцца іх разумна выкарыстоўваць. Пакуль жа мы можам без усялякіх ваганняў пакідаць адкрытым кран, на пяць хвілін адлучыўшыся па «важных» справах, ці ўключаць святло па ўсёй кватэры, хоць пастаянна знаходзім толькі ў адным пакоі, — гэта ж нібыта дробязі.

Жыхары многіх іншых краін ад такой няўважлівасці былі б у шоку, бо ў іх гэта можа абярнуцца істотным «пахудзеннем» кашалька. Так, шмат дзе ў Еўропе нават умяваюцца набранай у ракавіну вадой, не кажучы ўжо пра тое, каб чысціць зубы пад «спевы» бягучай вады. У рэгіёнах, дзе бываюць разавыя магутныя ападкі, напрыклад у Аўстраліі і Бразіліі, у многіх нават шматкватэрных дамах абсталяюць сістэму збору ліўневай вады. Для піцця яе, вядома ж, не выкарыстоўваюць, затое ўжываюць для іншых бытавых патрэб.

А, Б, В і іншыя літары алфавіту

Пра тое, што не толькі тарыфы — у залежнасці ад мэт выкарыстання памяшкання (пустыя яно ці не), колькасці жыхароў у кватэры, іх узросту і сацыяльнага статусу, — але і самі жыллёва-камунальныя паслугі могуць быць дыферэнцыраванымі, у Беларусі задумаліся не так даўно. А гэта ж досыць

просты спосаб пазбегнуць грамадскай незадаволенасці. Гаворка ідзе не пра кожную сям'ю індывідуальна, як вышэй, а пра шматкватэрны дом. І ўсё ж у гэтым выпадку значна лягчэй прыйсці да згоды, чым тады, калі прапапоўваць адзінае рашэнне адрозна ўсім жыхарам раёна, а то і горада ў цэлым. Нельга паспрачацца з тым, што нават у двух суседніх дамах вобраз «сярэдняга прадстаўніка» можа кардынальна адрознівацца, што адбіваецца на фінансавых магчымасцях. Таму, хутчэй за ўсё, у найбліжэйшы час мы самі будзем вызначаць, умоўна кажучы, як часта трэба фарбаваць лавачкі менавіта каля нашага пад'езда.

Пакуль жа актыўна абмяркоўваецца тэма ўвядзення ў Беларусі дыферэнцыраваных тарыфаў на ўборку пад'ездаў. Залежаць яны будуць як ад павержавасці дома, так і ад пераліку паслуг і частаты іх аказання. Прычым жыхарам высотак, у якіх больш за 20 паверхаў, прыйдзеца заплаціць з чалавека амаль у 6,3 раза больш, чым тым, хто пражывае ў пяціпаверхоўцы.

Што датычыцца «пакетаў» паслуг, то тут варыянтаў усяго тры: А, Б і В — і адрозніваюцца яны толькі перыядычнасцю сухой і вільготнай прыборкі, у тым ліку столі, сцен, дзвярэй, плафонаў і ацяпляльных прыбораў, мыцця вокнаў, прыборкі кабіны ліфта, склепа, гарышча, тэхнічнага паверха, тэхнічных памяшканняў і памяшканняў спецыяльнага прызначэння. Напрыклад, вільготная прыборка ў самым бюджэтным варыянце «В» будзе праводзіцца два разы на месяц, пры сярэднім тарыфе — раз на тыдзень, самы дарагі прадугледжвае мыццё пад'езда яшчэ ў два разы часцей. Цяпер у нас для ўсіх ужываецца самы бюджэты варыянт, і на якасць і перыядычнасць прыборкі даволі часта паступаюць скаргі. Пасля ўвядзення дыферэнцыраваных тарыфаў незадаволеныя змогуць выбраць аптымальны для сябе варыянт, каб, як у рэкламе, правесці белай пальчаткай па сцяне лесвічнай клеткі, а яна — ідэальна чыстая. Тыя ж, хто ў імкненні хутчэй дабрацца да дзвярэй кватэры нічога не заўважае вакол, змогуць сэканоміць «капейчыну», якая ніколі не бывае лішняй.

Што да іншых краін, то сістэма «на любы густ» паспяхова функцыянуе там ужо даўно. У Вялікабрытаніі, напрыклад, гэта выяўлена ў муніцыпальным падатку, памер якога залежыць ад прэстыжнасці раёна: крытэрыі складана назваць аб'ектыўнымі. Штосьці нахшталь, выбіраеш раён — выбіраеш адпаведны ўзровень паслуг і аўтаматычна прымаеш іх кошт. Дарэчы, гэтая тэндэнцыя прыходзіць і ў Мінск: усё радзей можна ўбачыць новую элітную шматпаверхоўку, якая горда ўзвышаецца сярод «хрушчовак». Дамы ўзводзяць у межах цэлых жылых комплексаў, якія нагадваюць сапраўдны горад у горадзе.

* * *

Падводзячы вынікі, варта адзначыць, што, акрамя самой сістэмы, дзве асновы жыллёва-камунальнай гаспадаркі — прыродныя ўмовы і стаўленне людзей. Складана «спяборнічаць» у рацыянальнасці з тымі, хто цэлы год можа выкарыстоўваць тую ж сонечную энергію. Што да людзей, то перамены ў свядомасці адбываюцца паступова. І наконт таго, што эканомія і скапанасць — гэта розныя рэчы, і наконт таго, што калі не праявіш асабістага ўдзелу, ні адна служба пра цябе не паклапоціцца...

Дар'я КАСКО. kasko@zviazda.by

ВЫХАВАННЕ АДКАЗНАСЦЮ

А МЫ САМІ — ДЗЕ?

Чавускі дэпутат пра тое, як заахваціць насельніцтва больш актыўна ўдзельнічаць у грамадскім жыцці

Некалькі гадоў таму на прыём да старшыні Чавускага раённага Савета дэпутатаў Анатоля Мацюліна прыйшла адна сям'я. Не з мэтай нешта патрабаваць або паскардзіцца, а з цікавай ідэяй па распрацоўцы стратэгіі ўстойлівага развіцця

Чавусы збіраюцца стаць устойлівымі ў сваім развіцці.

раёна. Сумеснымі намаганнямі мясцовай улады, грамадскіх арганізацый і насельніцтва справа была зроблена. Атрымаўся своеасаблівы дакумент, дзе дадзена ацэнка патэнцыялу раёна, актыўнасці мясцовага насельніцтва, яго ўзаемадзейненню з мясцовымі ўладамі, і па пунктах распісаны прыныцы, мэты і задачы, рэалізацыя якіх дапаможа раёну выйсці на больш якасны ўзровень існавання, а насельніцтву стаць багацейшым і здаравейшым. Але гэта стане магчыма толькі пры ўмове, што кожны жыхар адчуе адказнасць за свае дзеянні і стане актыўным удзельнікам гэтай стратэгіі, лічыць галоўны дэпутат раёна.

— Выканаўчая ўлада пастаянна б'ецца над рашэннем пытанняў, пастаўленых дзяржавай. Ёсць план сацыяльна-эканамічнага развіцця, паказчыкі, над якімі ідзе пастаянная работа. Маючы рэсурсы, можна зрабіць усё. Але ў нас іх пастаянна не хапае. Цікава, а як будзе жыць насельніцтва, калі зусім прыбраць гэта фінансаванне? Што наогул з'яўляецца базай устойлівасці развіцця? — задаецца пытаннямі Анатоль Мацюлін.

У Чавускім раёне стала добрай традыцыяй абмяркоўваць пытанне адказнасці на сельскіх сходах. Вельмі важна, каб гэта адклалася ў свядомасці вялікай колькасці людзей. Апошнім часам адбылася нейкая падмена паняццяў. Сучасны беларус усё часцей імкнецца вырашаць па сутнасці свае праблемы за казённымі коштамі, нічога пры гэтым сам не зрабіўшы. Нават свята вёскі для жыхароў арганізуюць у асноўным дзяржаўныя структуры. Прыехалі калектывы — паспявалі,

гандаль — накарміў, камунальнікі — прыбралі. А жыхары дзе?

— Мне даводзілася вывучаць вопыт распрацоўкі стратэгіі ўстойлівага развіцця ў Заходняй Германіі, — кажа старшыня райсавета. — Нас вучылі, як чуць людзей, як развіваць самакіраванне. Трэба, каб любая прапанова ішла ад жыхароў. Гэта яны павінны быць ініцыятарамі. Толькі тады яны будуць цаніць зробленае. Калі мы нейкую лаўку паставілі, то імкнёмся замацаваць яе абслугоўванне за камунальнікамі. А вось у Германіі наадварот. Мясцовым органам самакіравання выдзяляецца частка зямлі, за які яны нясуць адказнасць. Яго трэба будзе прыбіраць, рамантаваць гэтую лаўку, калі спатрэбіцца, а калі неабходнасць у ёй знікне — прыняць рашэнне яе знесці і зноў перадаць частка гораду. Адчуваецца розніца? Мы звычайна звяртаемся да ўлады і патрабуем. А калі яны зрабляць, хочам, каб гэта яшчэ і абслугоў-

валася за кошт дзяржавы. Потым здзіўляемся: чаму зробленае ніхто не цэніць? Але багатыя не тыя, хто можа зрабіць прыгожа, а тыя, хто не траціць лішніх грошай. Мы шмат чаго робім для людзей, прыцягваем розныя крыніцы фінансавання — бюджэт, сродкі прадпрыемстваў, але нельга сказаць, што нашы жыхары бедныя настолькі, што не могуць самі нешта зрабіць. Проста ў іх такога жадання няма. Таму задача нашых органаў самакіравання растлумачыць, што, толькі калі мы самі зробім тое, што пажадалі, гэта будзе танней для ўсіх.

Маладзёжны мікрараён у Чавусках.

У раёне сёння рэалізуецца 11 ініцыятыў з міжнароднай дапамогай, кожная вельмі патрэбная і сацыяльна значная. Чавуская дзіцячая школа мастацтваў працуе па ўцягванні ў занятасць людзей з абмежаванымі магчымацямі, Ваўкавіцкі дзіцячы сад — сярэдня школа вучыць насельніцтва правілам выкарыстання адходаў, чавуская сярэдняя школа №2 — распрацоўвае дызайнерскія хады па ўпрыгожванню горада.

— Усё гэта добра і карысна, але мы не заўсёды ўлічваем, наколькі гэта будзе ўстойлівым, — перажывае старшыня райсавета. — Чавускія школьнікі сёлета

такія прыгожыя клумбы зрабілі, вачэй не адарваць. Я спытаў у іх, ці дапамагалі ім жыхары саджаць кветкі, хто наогул жыве ў тым раёне, ці ведаюць яны, хто і навошта ім гэтыя кветкі пасадзіў. Дзеці адразу ж выказалі жаданне абысці жыхароў і пагутарыць. Але гэта трэба рабіць раней. Трэба кіравацца ідэяй устойлівасці. Ці прыжывецца гэта добрая справа наогул? А можа, гэта зусім нікому не патрэбна?

Падчас работы над праектам устойлівага развіцця Чавускага раёна была дадзена ацэнка моцным і слабым бакам яго існаван-

ня. Тут шмат цудоўных куточкаў прыроды, унікальных крыніц, гістарычных месцаў, архітэктурных помнікаў, ёсць выдатныя пляцоўкі для будаўніцтва жылля і спартыўных збудаванняў. І разам з тым не вельмі добра развіты турызм, нізкая прадпрыемальніцкая дзейнасць насельніцтва, шмат пустуючых дамоў у сельскай мясцовасці, мясцовыя мала знаёмы з гістарычным, культурным і прыродным патэнцыялам чавускай зямлі, моладзь з'язджае на вучобу ў гарады і часцей за ўсё назад ужо не вяртаецца. Гэта толькі некалькі пунктаў, але і іншыя вельмі падобныя на тыя,

што існуюць сёння ва ўсіх невялікіх населеных пунктах Беларусі. Але ў Чавусках гэта асэнсавалі і распрацавалі план, як павярнуць сітуацыю ў лепшы бок.

— Сёлета мы выйшлі на новы ўзровень развіцця органаў самакіравання — маладзёжны парламент, створаны пры раённым Савета дэпутатаў, — кажа Анатоль Мацюлін. — Выбралі 30 чалавек — прадстаўнікоў аграгарадкаў, прадпрыемстваў, буйных школ. Як правіла, стараста на вёсцы — гэта пенсіянер. А дзе моладзь? Мы прыйшлі да таго, што сярод органаў самакіравання не хапае маладзёжнай праслойкі. Мы кажам пра моладзь, што гэта прыярытэт развіцця краіны, на пятым Усебеларускім народным сходзе ён быў заяўлены на адным узроўні з экспертам і інавацыямі. Чвэрць насельніцтва краіны — моладзь, а хто яе прадстаўляе на ўзроўні мясцовага самакіравання? Трэба рыхтаваць лідараў для новага склікання, каб яны ўсё ж такі ішлі ў дэпутаты, хацелі сябе паказаць, папрактыкаваліся, узялі адказнасць перад іншымі. Мы запрашаем моладзь на нашы сесіі, прапануем ёй агучваць праблемы, не прыцягнуць за вушы, а сапраўдныя. Калі малады чалавек не навучыцца гаварыць і ацэньваць, ад такога самакіравання не будзе толку. Усе прагаласавалі за адну кандыдатуру, і нікому няма справы, як яна будзе спраўляцца. Раней такая сістэма сябе апраўдвала. Але цяпер іншы час. Давайце разам абмяркоўваць надзённыя тэмы. Чаму, напрыклад, у доме, дзе толькі што зрабілі рамонт, бардак? І чаму нікому да гэтага няма справы? Толькі прааналізаваўшы сітуацыю, мы зможам яе выправіць. І за кошт гэтага забяспечыць устойлівасць.

Нэлі ЗІГУЛЯ, zigulya@zviazda.by
Фота аўтара.

І НІЯКІХ АДХОДАЎ

Новае абсталяванне па ўтылізацыі сыроваткі з'явілася ў Хойніках, на Палескім вытворчым участку ААТ «Мілкавіта». Яно дазволіць перапрацоўваць малочныя прадукты цалкам. Гэта ў сваю чаргу, прадухліць забруджванне вады і глебы. Дарэчы, шкода, якая наносіцца навакольнаму асяроддзю адной тонай тварожнай сыроваткі пры яе няправільнай утылізацыі, роўная шкодзе ад 100 м³ гаспадарча-побытовых сцэкаў.

Адыходы малочнай вытворчасці прадпрыемстваў Гомельскай вобласці, якія негатыўна ўплываюць на навакольнае асяроддзе пры няправільнай утылізацыі, больш не будуць транспартавацца на прадпрыемствы іншых абласцей Рэспублікі Беларусь. Цяпер яны поўнасцю перапрацоўваюцца на месцы. Мадэрнізацыя вытворчасці ў Хойніках стала магчымай дзякуючы рэалізацыі пілотнай ініцыятывы ў рамках праекта «Садзейнічанне пераходу Рэспублікі Беларусь да «зялёнай» эканомікі», які фінансуецца ЕС і рэалізаваны ПРААН у партнёрстве з Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

Прадпрыемства «Мілкавіта» з'яўляецца партнёрам Асацыяцыі еўрапейскага бізнесу ў Гомельскай вобласці. Дзякуючы сумесна праведзенаму пераабсталяванню, аб'ём перапрацоўкі павялічыўся да 110 тон у суткі, або каля 2300 тон у

месяц. Рэалізацыя пілотнай ініцыятывы дазволіла стварыць умовы для далейшай перапрацоўкі адходаў малочных вытворчасцяў на Гомельшчыне, дзе да гэтага праблема не была вырашана цалкам.

У выніку пераабсталявання прадпрыемства атрымала новы від прадукцыі, які раней там не выпускаўся. Ён мае назву «Сыроватчана-тлушчавая сумесь масавай доляй тлушчу 30—40%». Прадукт выкарыстоўваецца для вытворчасці заменнікаў неразведзенага малака — аналаг папулярных у жывёлагадоўлі прадуктаў, якія вырабляюцца ў Іспаніі і Францыі. Ён будзе выкарыстоўвацца ў якасці асноўнага кампанента для замены неразведзенага малака пры вырабе корму для сельскагаспадарчых жывёл.

Як раскажалі ў прэс-службе ПРААН, пры кошце імпартных кампанентаў ад 2000 да 2600 рублёў за 1 тону, эканомія дзякуючы імпартазамышчэнню складзе ад 300 000 да 390 000 рублёў у месяц. Такім чынам, малочная сыроватка, якая негатыўна ўплывае на навакольнае асяроддзе, можа быць цалкам перапрацавана да гатовага прадукту з большай дабаўленай вартасцю.

Рэалізацыя пілотнай ініцыятывы дазволіла дасягнуць эканамічнага, экалагічнага і сацыяльнага эфекту. Эканамічны дасягаецца больш правільным перараз-

меркаваннем адходаў малочнай вытворчасці, якія да гэтага ўтылізавалі платна. Дзякуючы гэтаму прыбытак здабываецца літаральна з адходаў. Акрамя таго, аб'ём перапрацаванай сыроваткі будзе павялічаны да 2300 тон у месяц, а энергазатраты прадпрыемства зніжаны на 80%.

Экалагічны эфект дасягаецца дзякуючы прадухіленню забруджвання вады і глебы. Забяспечваецца замкнуты цыкл безадходнай вытворчасці малака і малочных прадуктаў.

Сацыяльны эфект пілотнай ініцыятывы — стварэнне двух новых працоўных месцаў, а таксама павышэнне кампетэнцый інжынераў і тэхнолагаў малочных прадпрыемстваў па ўсёй краіне. Падчас праекта прайшоў семінар для навучання прадстаўнікоў малочна-перапрацоўчых прадпрыемстваў Беларусі. Да таго ж, паспяхова досвед па перапрацоўцы адходаў малочнай вытворчасці і распаўсюджванне інфармацыі пра стварэнне «зялёных» бізнес-мадэляў безадходнага тэхналагічнага працэсу можа ў далейшым тыражавацца па ўсёй Беларусі.

Бюджэт праекта «Садзейнічанне пераходу Рэспублікі Беларусь да «зялёнай» эканомікі», у рамках якога рэалізуецца 23 пілотныя ініцыятывы, складае 5 000 000 еўра. Бюджэт пілотнай ініцыятывы па ўтылізацыі тварожнай сыроваткі — 110 000 еўра.

Ірына АСТАШКЕВІЧ, iost@zviazda.by

Фота БЕЛТА

Намеснік старшыні Хойніцкага райвыканкама Жанна ЧАРНЯЎСКАЯ гаворыць, што для невялікага раёна з сумнай «чарнобыльскай славай» увасабленне такой ініцыятывы вельмі важнае:

— Мы рады, што дзякуючы пілотнай ініцыятыве ў межах праекта «Садзейнічанне пераходу Рэспублікі Беларусь да «зялёнай» эканомікі» будзе такая ўтылізацыя адходаў на Палескім вытворчым участку ААТ «Мілкавіта». Гэта не толькі дапамагае падтрымліваць экалагічнае становішча нашага раёна, але і дае людзям работу. Дарэчы, на тэрыторыі нашага раёна цяпер рэалізуецца некалькі сумесных праектаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі.

АРЫФМЕТЫКА ПАДВОРКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Што датычыцца здачы малака насельніцтвам, то ў нашым раёне першынство трымае Вішнеўскі сельсавет, — зазначае Сяргей Глінскі. — 3210 уласных гаспадарак, дзе трымаюць жывёлу, 176 падвор'яў здаюць лішкі дзяржаве. Кошт аднаго літра складае 44 капейкі, налічэнні павінны прыходзіць штотыдзень ад малаказавода па пошце. Збор ажыццяўляюць чатыры ўласнікі. Хлопцы закупілі абсталёванне, транспарт і падзялілі паміж сабой маршруты — такім чынам, машына з цыстэрнай летам прыязджае ў вёску кожны дзень. З надыходам восені графік становіцца не такі шчыльны — праз дзень, і гэта мера апраўданая, бо каровы зімой даюць менш малака.

Па словах старшыні, тым вяскоўцам, якія трымаюць карову, дадатковая агітацыя наконт недапушчальнасці антыбіётыкаў у сыравіне не патрэбна — звычайна людзі гадуецца «рагулю» не першы год. Ды і крыўду ад суседзяў непрыемна атрымаць — на завод жа прадукцыя з усіх падворкаў адпраўляецца ў агульнай бочцы, і калі хто-небудзь з гаспадароў злівае туды прадукт «з сюрпрызам», завод поўнасьцю забракоўвае партыю. Так што падобныя выпадкі надзвычай рэдкія, ды і малаказборшчыкі падчас аб'езду нагадваюць пра належны догляд жывёлы.

Да парушальніка, які па нейкіх прычынах сапсаваў партыю, ні сельсавет, ні малаказавод адмысловых мер не прымае — проста кіроўца не прыпыняецца калі гэтага двара. Аднавіць давер у зборшчыка можна, калі прадукт вытрымае праверку лабарантаў.

«ГАТУЕШ ЯК ДЛЯ РОДНАГА»

Першую кароўку Але і яе мужу Івану падарыла маці. Цялушачка была такая прыгожая і рахманая, што сужэнцы пакінулі яе ў сябе. Гэта было 14 гадоў таму, а сёння гаспадары даглядаюць пяць рагуль, некалькі цялушак і бычка. Пара жыве з зямлі і малака і сваім прыкладам паказвае, што сямейнае шчасце бывае розным, галоўнае, каб погляды супадалі.

— Як пачалі весці вясковую гаспадарку? Ды ў нас раней была кватэра ў Валожыне, калі муж служыў у часці. А як грывнулі 90-я гады, існаваць стала цяжэй, ды і дачцэ трэба было паступаць. Праблем хапае, а грошай — адкуль іх возьмеш? І тут прыйшла здагадка: мы ж якраз дачу будзем у Брыльках! Ну вось, прадалі гарадскія метры і пасяліліся ў вясковым дамку, — успамінае Ала Жвірко. — Разам з дачкой вучыліся даць карову. У маці маёй была гаспадарка, але я ў дзяцінстве не надта гэтым цікавілася, мне больш падабалася вязаць.

Напачатку ўсё было, як і ў іншых: з раніцы праца на прадпрыемстве, вечарам — догляд жывёлы, лішкі надояў здавалі дзяржаве. Але прыбытак ад гэтага быў не надта вялікі. Арыфметыка тут простая, у сярэднім цюк сена каштуе 50 рублёў, на карову трэба з дзясятка такіх цюкоў, а вось кошт літра малака не перавышае 50 капеек. Плаціць больш завод проста не можа, бо з падвор'яў дастаўляюць толькі сыравіну, якую яшчэ трэба перапрацаваць і акупіць. І калі каровак у гаспадарчых ўласніках дзве-тры, то атрымліваецца, што колькі іх ні кармі, а ўсё роўна атрымаеш страты.

Сям'я Жвірко вырашыла шукаць іншыя варыянты. Ала і Іван завялі невялікі статак, набылі зямлю, жывёлаводчую тэхніку — усё гэта за крэдыт. Гаспадыня ўспомніла рэцэпты ба-

буліных сыроў, некаторыя дапрацавала або вынайшла сама. Гатовы прадукт сужэнцы возяць на рынак у Маладзечна.

Для гараджан духмяны сыр, густая дамашняя смятана і свежы, толькі што адціснуты тварог — сапраўдны ласунак. Так з'явіліся пастаянныя пакупнікі. Ніякай канкурэнцыі гаспадары не адчуваюць, зазвычай іншыя вяскоўцы вывозяць на продаж толькі сырое малако. З аднаго боку, такое становішча добрае, але яно не дазваляе, напрыклад, стварыць кааператыву, дзе б удзельнікі падтрымлівалі адзін аднаго.

— Мы зарэгістраваны як уладальнікі асабістай падсобнай гаспадаркі, гэта значыць, маем права рэалізоўваць вырабленую сваімі сіламі прадукцыю. Для гэтага трэба адпавядаць пэўным нормам, у нашым выпадку — пастаянна кантралюецца здароўе жывёл. Ды і мне як гаспадыні важна ведаць якасць малака, бо ад гэтага залежыць, што я прапаную пакупніку. Калі кожнага ты ведаеш у твар, то рабіць для іх як для бязлікага «спажыўца» не атрымліваецца. Чалавек становіцца табе як быццам крыху родным, а для роднага гатуеш як для сябе, укладаючы душу.

На рынку ў Маладзечне за якасцю і належным захоўваннем прадуктаў назірае санэпідэманстанцыя. Малочныя прадукты даволі капрызныя, патрабаванні да іх свежасці высокія. На продаж Іван і Ала выстаўляюць тое, што прыгатавалі раніцай, і прыкладна да поўдня тавар разбіраюць. Спецыяльных халадзільнікаў гандлёвы пункт не мае, і пад летні сезон Іван Жвірко сканструяваў адмысловы пераносны халадзільнік.

У апошнія месяцы Ала паспрабавала гатаваць некалькі новых відаў сыроў, а яшчэ сужэнцы пачаставалі малочнымі прысмакамі гаспадароў некалькіх мясцовых аграрыяў. Людзі, якія прапануюць турыстам экалагічны і аўтэнтычны адпачынак, зацікаўлены, каб прапаноўваць гасцям незвычайныя, штучныя вырабы. І хатняя ежа можа стаць адной з асаблівасцяў, што скараць сэрца наведвальніка.

— Мы робім тое, што падабаецца. Магчыма, для некага гісторыя нашай сям'і стане натхняльнай, і ён таксама знойдзе справу па душы, — лічаць Ала і Іван Жвірко.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ. yurgel@zviazda.by

ХТО, КАЛІ НЕ МЫ

КАБ СТАРАСЦЬ ПРЫНОСІЛА РАДАСЦЬ

Фота Анатоля КЛЕШУЧКА.

Адзінокія пажылыя людзі сутыкаюцца з многімі цяжкасцямі. Нават схадзіць у магазін па прадукты не дазваляе здароўе. І часта нават дробязнае бытавое пытанне становіцца для іх непераадальнай праблемай. Хто і як дапамагае састарэлым людзям у Маладзечанскім раёне, высвятляла «Мясцовае самакіраванне».

— Мы вядзем улік сацыяльна неабароненых катэгорый грамадзян. Гэта адзінокія пажылыя людзі, адзінока пражываючыя, адзінокія і адзінока пражываючыя інваліды 1-й і 2-й груп, пацярпелыя ад войнаў на тэрыторыі іншых краін. Кожны год праводзім абследаванне ўмоў іх жыцця, імкнёмся аказаць усемагчымую дапамогу, — расказвае дырэктар Маладзечанскага раённага тэрытарыяльнага цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Дзмітрый ГАНЧАР.

Сёння ў раёне на ўліку — 2696 сем'яў, сярэд іх шматдзетныя, сем'і, у якіх дзеці знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, якія выходзяць дзяцей-інвалідаў. Акрамя таго, супрацоўнікі цэнтры аб-

слугоўваюць тым ці іншым чынам 10 545 грамадзян. Гэта кожны шосты чалавек, што пражывае ў рэгіёне.

Калі ў ветэрана малая пенсія, а дзеці пражываюць за мяжой, то работнікі цэнтры хадайнічаюць перад райвыканкамам аб павелічэнні колькасці бясплатных наведванняў.

— Пры абследаванні матэрыяльнага становішча сваіх кліентаў спецыялісты раздаюць ім памятку, буклеты. У прыватнасці, нагадваюць, што рабіць у выпадку ўзнікнення пажару, тлумачаць, што такое па-

жарныя апавяшчальнікі і для чаго яны патрэбны, куды звяртацца па дапамогу, калі няспраўная электраправодка, — працягвае Дзмітрый Аляксандравіч. — У вёсках, як правіла, пачное ацяпленне. Калі раней абследавалі стан домаўладанняў адны, то цяпер ходзім сумесна з зацікаўленымі службамі горада: пажарнымі, супрацоўнікамі раённага аддзела ўнутраных спраў, работнікамі сельвыканкама. Менавіта яны больш за іншых ведаюць пра кожнага чалавека, сям'ю, якія жывуць на падведмаснай тэрыторыі.

Для аказання матэрыяльнай дапамогі задзейнічаны розныя крыніцы. Напрыклад, фонд сацыяльнай абароны насельніцтва. У выпадку цяжкай жыццёвай сітуацыі сюды можа звярнуцца сацыяльна неабаронены чалавек. І тут уважліва разгледзяць заяву, абмяркуюць памер аднаразовай выплаты.

— Наконт матэрыяльнай дапамогі зваротаў асабліва шмат. У некаторых адзінокіх старых невялікія пенсіі, за якія цяжка купіць дровы на ўсю зіму. Акрамя таго, сродкі старому чалавеку патрэбныя на лекі, харчаванне. Ды і дзецям імкнецца нейкую капейку даць, — канстатуе суразмоўнік.

— На маю думку, дзеці самі павінны падтрымліваць старых бацькоў! — прэрэчу яму.

— Так, мы глядзім, дзе яны пражываюць. Калі на нашай тэ-

рыторыі, то, вядома, нагадваем, што працаздольныя сыны і дочки павінны клапаціцца аб блізкіх людзях, — гэтага патрабуе і Кодэкс аб сям'і і шлюбе, — адзначае Дзмітрый Аляксандравіч. — Мы да-сылаем ім пісьмы, каб прывялі ў належны стан пачное ацяпленне, праводку, падрамантавалі агароджу, дом. У гэтай рабоце прымае ўдзел і сельвыканкам. У некаторых выпадках падключаем грамадскія пункты аховы правапарадку. Калі на месца выезджаюць нашы спецыялісты, то абавязкова цікавяцца ў сельсавеце, дзе пражываюць дзеці, ці наведваюць бацькоў. Калі за мяжой — то бяром пажылых людзей на сацыяльнае абслугоўванне. Сацыяльны работнік і друо прынясе, і вады, лекі ды прадукты, і ў хаце прыбярэ.

І, вядома ж, асабліва ўвага ветэранам. Іх на сацыяльным абслугоўванні 20. Пры абследаванні ўмоў іх пражывання ў камісіі ўключаюць грамадскія, маладзёжныя арганізацыі, якія прысылаюць валанцёраў, каб наведзіць парадак на падворку, у хаце, спарадкаваць паліва на зіму. Калі ў ветэрана малая пенсія, а дзеці пражываюць за мяжой, то работнікі цэнтры хадайнічаюць перад райвыканкамам, каб павялічыць колькасць бясплатных наведванняў. Выкарыстоўваюць і такую форму абслугоўвання, як трохбаковы дагавор, які заключаецца з ветэранам, яго былым наймальнікам і цэнтрам. У гэтым выпадку арганізацыя, дзе

раней працаваў ветэран, пералічвае грошы на яго абслугоўванне. «Апошнюю такую дамову падпісалі з прадстаўнікамі чыгункі, — кажа Дзмітрый Ганчар. — Стараемся нікога не прапусціць. Аказваем таксама дапамогу для набыцця дрў. Сацыяльныя работнікі па месцы жыхарства адрасатаў адсочваюць атрыманне імі паліва, тэлефануюць пастаўшчыкам, каб прывезлі яго як мага хутчэй».

Да канца года запланавана 30 адзінокім пажылым грамадзянам і інвалідам, а таксама 10 удзельнікам войнаў устанавіць пажарныя апавяшчальнікі. «У перспектыве ў гэтым плане будзем аказваць дапамогу не толькі ветэранам, але і іх сем'ям, і адзінокім грамадзянам», — дадаў кіраўнік цэнтры.

У межах праграмы здароўя і дэмаграфічнай сітуацыі прадугледжана ўстаноўка апавяшчальнікаў з вывадам іх на фасад будынка 34 шматдзетным сем'ям. Здраецца, што ў выпадку пажару ўсе моцна спаць або не могуць самастойна выбрацца на вуліцу, тады гук апавяшчальніка пачуюць суседзі і прыйдучы на дапамогу. Калі прапала электраэнергія, таксама не варта хвалявацца: дадаткова прадугледжаны акумулятарныя батарэі. Гэтую работу на Маладзечаншчыне прадоўжаць і ў наступным годзе.

Татцяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказы за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ГЕРАСІМОВІЧ С.М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; АСКЕРКА Ю.В., адказы сакратар Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання пры Савете Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; НАВУМЕНКА А.В., старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М.Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 24 кастрычніка 2017 года.